

Kronika

Slavističnega društva Slovenije

<http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/sds.html>

Izdaja Slavistično društvo Slovenije
Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana

List za člane društva

Ur. Matjaž Zaplotnik
(matjaz.zaplotnik@siol.net)

Ljubljana, 1. februarja 2008

Letnik 12, št. 78–79

◀ Dvojna številka (november 2007–februar 2008) ▶

<http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/kronika78.doc>

<http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/kronika78.pdf>

ISSN 1854-1216 (tisk); ISSN 1854-1224 (e-verzija)

Člani Slavističnega društva Slovenije prejema glasilo brezplačno.
Izdelek se ne prodaja. Naklada te številke je 780 izvodov.

Društvena obvestila

Vozzhilo

Ker je dvatisočosmo za nas slaviste predvsem čas poltisočletnega jubileja očeta slovenske besede, z veseljem namenjam članom in prijateljem Slavističnega društva Slovenije takšno hudo apokrifno, vendar globoko iskreno željo:

Vom, vsem dobrim inu slavozhlanskim kerszhenikom, kir v tih slovenskih inu drugih deshelah prebivate, gnado, mir, milost inu vse dobro v novem lejtju Trubarjevem skusi slovlitanije svejstu vozzhim.

Vash predsednik Miran Koshuta

Kam z 0,5 odmerjene dohodnine?

Člane in simpatizerje Slavističnega društva Slovenije obveščamo, da lahko v *Informativni izračun dohodnine za leto 2007* (http://www.durs.gov.si/si/aktualno/dohodnina_2007/), ki ga boste od pristojnega davčnega urada dobili predvidoma v mesecu marcu 2008 (oziroma najkasneje do konca maja 2008), napišete, da del dohodnine za donacije 0,5 % namenjate Slavističnemu društvu Slovenije. V za to predvideno polje morate samo vpisati naslednje podatke:

ZVEZA DRUŠTEV SLAVISTIČNO DRUŠTVO SLOVENIJE, AŠKERČEVA 2,
1000 LJUBLJANA,

davčna številka 81642946.

Izpolnjen obrazec nato pošljite pristojnemu davčnemu uradu. Iskreno se vam zahvaljujemo za vašo podporo!

Slovenski slavistični kongres 2008

Po kongresih v Zagrebu in Trstu bo leta 2008 Slovenski slavistični kongres potekal v Celovcu (2.–4. oktobra 2008). Časovno bo sovpadal z dvema pomembnima kulturnima obeležjema: leta 2008 bomo proslavljali 500. obletnico rojstva Primoža Trubarja, leto 2008 pa je razglašeno tudi za leto medkulturnosti, v katerem želimo zato razmišljati o medkulturnih vidikih v slovenskem jeziku in slovenski

književnosti. Obe tako očitni tematski izhodišči sta izoblikovali tudi naslov kongresa *Slovenščina med kulturami*. Poseben del razpravljanja o medkulturnosti je povezan s književnostjo in jezikom manjšin (širše gledano tako nacionalnih kot socialno in družbeno pogojenih), predvsem na področjih šolstva oz. izobraževanja. Četrto tematsko izhodišče, s katerim se bo referatno spopadel kongres, je položaj jezika in literature v (ne več tako) novih medijih. Tematska izhodišča posameznih kongresnih sklopov povzemamo z naslednjimi naslovi in vsebinskimi pojasnili (v oklepaju):

- *Slovenski protestantizem in medkulturnost*;
- *Slovenski jezik in književnost med kulturami* (medkulturnost v slovenskem jeziku in književnosti);
- *Književnosti in jeziki manjšin* (književnost in jezik v družbenem kontekstu);
- *Slovenščina.sms* (slovenščina in novi mediji).

Ker moramo za izvedbo kongresa in izdajo zbornika pridobiti sredstva državnih subvencij in sponzorjev, moramo v kratkem izoblikovati dokončni program z imeni referentov in naslovi predavanj. Prosimo zato, da najkasneje do 1. februarja 2008 prijavite svoj referat. Če bo število prijavljenih referatov preseгло programske zmožnosti, bo moral programski odbor med prijavljenimi referati izbirati. Predstavitve raziskav in publikacij bodo možne tudi v okviru sekcij ali okroglih miz.

Prijave z vsemi potrebnimi podatki (ime, priimek, delovno mesto, izvleček referata oz. opis raziskave ali publikacije (300–900 znakov)) pošljite na e-naslov slavko2008@uni-klu.ac.at. **Rok oddaje prijav je 1. februar 2008.**

Rok za oddajo celotnega besedila referata (največ 30.000 znakov) je 15. maj 2008. Končno besedilo pošljite v *doc* formatu (MS Word) na e-naslov kosuta@units.it.
— Odbor za izvedbo Slovenskega slavističnega kongresa v Celovcu 2008: dr. Ursula Doleschal, dr. Peter Svetina in dr. Miha Vrbinc, 19. dec. 2007

ALPEN-ADRIA
UNIVERSITÄT
KLAGENFURT



Univerza v Celovcu (http://www.uni-klu.ac.at/main/inhalt_slovenian/1.htm)

Spoštovani, dovolite mi nekaj misli ob kongresu (zlasti na temo 'novih' medijev), upam, da bom preko *SlovLita* in *Kronike* dosegel koga od organizatorjev

ne tako zelo redek pojav na kongresih v tem, čemer tukaj rečemo mednarodni prostor, je, da združujejo teorijo in prakso, da torej poleg referatov vključujejo tudi dela praktikantov obravnavanega področja

to, kot primer dobre prakse, zelo priporočam. Izmenjava trenutnih informacij med teorijo in prakso je koristna za obe strani in posledično za celotno družbo in, glede na majhnost države, bi veljalo, kar je sicer utečena praksa, razpis za dela narediti mednaroden (glede na to, da sem tukaj edini avtor tovrstne literarnosti, se zavedam, da vam sedaj predlagam zelo patološko razmerje, če se ne poseže tudi izven Slovenije)

+ literarnost, ki izkorišča nove medije (zelo nenatančen pojem, mislim na omrežen računalnik) se zgolj delno prekriva z literarnostjo, kot jo privzeto razumemo. Prostora za teoretsko analizo, kolikor se hoče in upam, da kongres ne bo 'nove medije' zapopadel zgolj kot, sicer relevantne, spletne podaljške distribucije 'tradicionalne' literarnosti. Jezikovni izraz, ki uporablja računalnik (oziroma nove možnosti tega medija), temelji na programskosti. In to odpira zelo široko paleto pristopov

zainteresiranim SlovLitjanom bi za teoretski uvid, ako niste že prebrali, priporočil Espen J. Aarseth: *Cybertext: Perspectives on Ergodic Literature* (v angleščini, 1997)

+ PR/info: <http://www.hyperrhiz.net/>

++ če kdo želi, lahko preizkusi moje zadnje delo komputacijske spletne vizualne poezije <http://www.jaka.org/2007/pzhm/> (dodatek za Firefox, stran še ni oblikovana)

zadeva je še v testni razvojni stopnji, deluje, a bo še dopolnjena. sicer pa je o ljubezni iz izginjanju :) vsebinski in tehnični komentarji zaželeni — **Jaka Železnikar** <jaka@jaka.org> (<http://www.jaka.org/>), 1. jan. 2008

19. primorski slovenistični dnevi

Obveščamo vas, da bodo 19. primorski slovenistični dnevi, tradicionalno strokovno srečanje primorskih slovenistov z obeh strani meje, 18. in 19. aprila 2008 v Brdih in Novi Gorici s temo *Brda v slovenskem jeziku in literaturi*. Na srečanju bomo začutili in spoznavali Brda na obeh straneh meje.

Vse, ki vas predpisana tema zanima ali se z njo že ukvarjate, vabimo, da svoj teoretski ali didaktični prispevek, povezan s šolsko prakso, prijavite in ga s kratkim

izvlečkom (do 250 besed) pošljete do **29. februarja 2008** na elektronski naslov andrejka.susmelj@guest.arnes.si ali ssmailagic@siol.net oziroma na poštni naslov Senija Smajlagič, Sončna pot 6, 6310 IZOLA.

19. primorske slovenistične dneve bo organiziralo Slavistično društvo Nova Gorica v sodelovanju s SD Koper in SD Trst-Gorica-Videm. Prijazno vabljeni k sodelovanju. — **Senija Smajlagič** <ssmailagic@siol.net>, Meddruštveni odbor PSD, in **Andrejka Šušmelj** <andrejka.susmelj@guest.arnes.si>, predsednica SD Nova Gorica, 7. jan. 2008

Ljudje

Književna asociacija Velenika, Velenjska knjižna fundacija in mednarodni Lirikonfest vabijo k predlaganju kandidatov za **PRETNARJEVO NAGRADO 2008** mednarodno zaslužnemu razširjevalcu – *ambasadorju slovenske književnosti in jezika* za trajnejše, večletne ali enkratne pomembne prispevke pri mednarodnem književniškem povezovanju oz. uveljavljanju slovenske literature in jezika po svetu.

Kandidate za Pretnarjevo nagrado s častnim naslovom ambasador slovenske književnosti in jezika, ki bo v Trubarjevem letu 2008 podeljena petič, lahko predlagajo slovenska in tuja književniška združenja, kulturne, znanstvene, izobraževalne idr. ustanove oz. organizacije, državljani Republike Slovenije in tuji književniki osebno. Izborna merila zajemajo vsa področja in zvrsti književnega oz. književniškega delovanja, ustvarjanja, mednarodnega povezovanja in uveljavljanja slovenske literature. Predlagani kandidati so lahko osebe katerega koli državljanstva na svetu (tudi osebe brez državljanstva). Predloge z utemeljitvami (ki naj zajemajo kratko vrednotenjsko predstavitev kandidatovega pomembnega oz. zaslužnega dela pri mednarodnem uveljavljanju slovenske literature in jezika, glavne biobibliografske podatke ter naslova kandidata in predlagatelja) pošljite **najkasneje do 8. februarja 2008** na naslov: Književna asociacija Velenika, Cesta talcev 18a, 3320 Velenje, Slovenija – z oznako PN-08.

Na podlagi pisno utemeljenih predlogov bo nagrajenca (**do 9. maja 2008**) izbral Častni sosvet za podelitev Pretnarjeve nagrade, ki bo enakovredno z novimi predlogi obravnaval tudi kandidate predlagane v zadnjih dveh letih (2006–2007). Nagrado in slavnostno podelitev ambasadorskega naslova financirata Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije in Mestna občina Velenje. Slavnostna podelitev bo ob zaključku mednarodnega Lirikonfesta – junija 2008 v Velenju.

K predlaganju kandidatov še posebej vabljeni člani mednarodnih centrov PEN in lektorji na slovenističnih lektoratih na tujih univerzah. Podrobnejše informacije o Pretnarjevi nagradi 2008 bodo objavljene v novoletni in pomladanski izdaji

književne revije *Lirikon 21*. Organizatorji vabijo k sopokroviteljstvu Pretnarjeve nagrade v Trubarjevem letu in Evropskem letu medkulturnega dialoga (2008) mednarodno ugledno organizacijo, ustanovo oz. podjetje.

Pretnarjeva nagrada je mednarodno priznanje tistim posameznikom (izjemoma dvema ali skupini), enakovredno tujim in slovenskim državljanom, ki si po svetu v duhu dr. Toneta Pretnarja (1945–1992) pomembno, zaslužno in svetovljsko prizadevajo za seznanjanje s sodobno slovensko literaturo, slovenskim jezikom in slovenskimi književniki, oziroma za njihovo mednarodno uveljavljanje in povezovanje.

Pretnarjeva nagrada načelno ni namenjena mednarodno najbolj uveljavljenim slovenskim književnikom oz. avtorjem z največjim prevedenim opusom; prav tako ni priznanje za pomembne dosežke v založništvu, knjigotrštvu, leksikografskem delu, pri razvijanju bralne kulture ipd.; niti ne izključno za književno prevajalstvo ali umetniško-literarno ustvarjanje srednjeevropskemu avtorju, čemur izkazujejo pozornost druge slovenske književne nagrade in priznanja (Schwentnerjeva, Sovretova, vilenica, Župančičeva listina, Lavrinova diploma idr.).

Pretnarjevo nagrado so doslej prejeli: 2004 – Ludwig Hartinger (Avstrija), 2005 – František Benhart (Češka), 2006 – Gančo Savov (Bolgarija) in 2007 – Božena in Emil Tokarz (Poljska). Organizator Pretnarjeve nagrade: Književna asociacija Velenika, Ivo Stropnik, vodja asociacije. — *Velenika* <kplza@velenika-stropnik.si>, 3. dec. 2007

Danes (16. januarja 2008) sem v *Delu* zasledila vest, da je v 100. letu starosti umrl prof. **Rudolf Benulič**. Nekaj časa je na Šubičevi gimnaziji sredi 60. let prejšnjega stoletja poučeval tudi naš razred. V spominu mi je ostal po tem, da smo pri njegovih urah zelo veliko literature prebrali na glas. Prinašali smo izdaje iz zbirke Kondor, na katero smo morali biti naročeni, in prebirali *Kandida*, *Dekameron*, *Kralja Ojdipa*, *Tartuffa*, *Matička* ... Posebno zanimivo je bilo branje dram po vlogah. Profesor je branje občasno prekinjal in sprožil pogovor ter zraven nevsiljivo podal potrebno razlago. Tako smo doživeli in razumeli zelo veliko literarnih besedil, ustrelili sicer veliko kozlov pri razlaganju in branju, a tudi to smo si zapomnili, saj je bilo velikokrat zabavno. Profesor nam je na ta način približal in priljubil zahtevno klasični literaturo, in od tedaj me spremlja prepričanje, da ti teksti mladini ne morejo biti tako zelo nedostopni, če se jih učitelji prav lotijo. Profesor Benulič je tako poleg prof. Sajetove eden mojih prvih didaktičnih vzornikov. Naj bo ta zapis skromen spomin na pionirja didaktične metode glasnega branja, ki jo je mnogo pozneje lansiral kot svetovno uspešnico Daniel Pennac, priporočajo pa tudi številni sodobni teoretiki, ki spet odkrivajo pomen tega početja za doživljanje in razumevanje literature tudi na višjih stopnjah šolanja. — *Boža Krakar Vogel* <boza.krakar@guest.arnes.si>, 16. jan. 2008

V četrtek, 25. oktobra 2007, je imel na FF v Ljubljani javno predavanje ob izvolitvi v naziv rednega profesorja kolega **Marko Juvan**. Naslov: *Slovenski kulturni sindrom v nacionalni in primerjalni literarni zgodovini*. — **Jerca Vogel** <jerca.vogel@telemach.net>

Zagovor doktorske disertacije **Vite Žerjal Pavlin** *Oblikovanje ciklov v slovenski liriki 19. in 20. stoletja* (mentor Marko Juvan) je potekal 21. 12. 2007 v sejni sobi Filozofske fakultete (Aškerčeva 2, 5. nadstropje) v Ljubljani. — **Marko Juvan** <marko.juvan@zrc-sazu.si>

10. januarja je v sejni sobi v petem nadstropju FF **Mojca Saksida** zagovarjala magistrsko delo z naslovom *Slovenska rockovska besedila v literarnem sistemu*. — **Miran Hladnik**

Kitajska podiplomska študentka psihologije, lektorica kitajščine in slikarka si želijo konverzacij v slovenščini. V zameno ponujajo svoja strokovna, jezikovna in umetnostna znanja. Interesenti se javite na miran.hladnik@guest.arnes.si. — **Miran Hladnik**, 13. jan. 2008

Slovlit in *Kronika* objavita prenekateri spletni naslov, ki morebiti komu koristi v stroki, v arhivu sporočil pa ga je čez dalj časa vendarle težko najti. Zato bo **Matjaž Rebolj** na strežnik FF postavil stran s seznamom najbolj uporabnih spletnih lokacij in orodij, potem ko mu boste na naslov matjaz.rebolj@ff.uni-lj.si sporočili svoje najljubše spletne vire s kratkim opisom. Pri meni so npr. nekje na vrhu seznama <http://bos.zrc-sazu.si/> (Jakopinove Slovarske in besedilne zbirke: *Nova beseda*, *SSKJ*, *Besedišče slovenskega jezika ...*), <http://cobiss.izum.si/> (Cobiss) in http://sl.wikipedia.org/wiki/Wikipedija:WikiProjekt_Slovenski_literarni_zgodovinarji (projekt na Wikipediji). — **Miran Hladnik**, 13. jan. 2008

Kanadskega slovenista **Toma Priestlyja** zanimajo razlike v SMS-komunikaciji med slovensko mladino na Koroškem in v Sloveniji. V ta namen bi mu prišla prav pomoč profesorice, ki bi nagovorila dijake, da ji odstopijo svoja sporočila, in jih poslala jezikoslovcu. Interesenti naj se oglasijo na naslov tom.priestly@ualberta.ca. — **Miran Hladnik**, 23. jan. 2008



Po kongresu v Trstu

Boris Pangerc sporoča zanimivost glede drobcenega predmeta, ki so ga udeleženci in gostje kongresa v Trstu ob registraciji prejeli v dar skupaj s kongresnim gradivom. Takole pravi:

Ta spominek v obliki obeska je prava dragocenost in unikat. Obesek je iz lesa iz mojega oljčnika. Ko sem pred tremi leti obrezoval oljke, sem shranil debelejšje veje, iz katerih mi je prijatelj mizar Boris Grilanc iz Saleža izrezal obeske. Prijatelj obrtnik Livio Milič iz Zgonika pa je z ženo Ireno enega po enega vgraviral s toplo konico in izžgal napis in geslo kongresa. Ob vsem intenzivnem kongresnem dogajanju smo nekako na vse to pozabili. Morda pa je tudi bolje povedati ozadje zdaj, ko je vsega konec. Morda boste sedaj tisti, ki imate ta obesek, spominek še bolj cenili, ker je resnično nekaj unikatnega.

<http://www.ff.uni-lj.si/ucbeniki/mh/trst2007/index.html> – Slike iz Trsta (foto: **Miran Hladnik**).

http://www.ff.uni-lj.si/ucbeniki/mh/trst07_foto_zaplotnik/index.html – Slike iz Trsta (foto **Matjaž Zaplotnik**).

Na http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/trst_odmevi.html sem postavil stran, na kateri sem zbral skupaj bistvene stvari v zvezi z minulim kongresom v Trstu. Na enem mestu so dosegljiva kongresna gradiva ter nanizane povezave do medijskih odzivov na kongres (prosim, sporočite, če veste še za kakšnega pomembnega) in povezave do slik s kongresa. Privlačna novost utegnejo biti trije videoposnetki, ki orisujejo vzdušje četrtkovega in petkovega kongresa ter sobotnega izleta po tržaški okolici. Dosegljivi so na pravkar navedeni povezavi, neučakani pa si jih lahko ogledate kar neposredno na popularnem spletnem portalu *YouTube*:

- <http://www.youtube.com/watch?v=Mj6X-yevWSU>,
- <http://www.youtube.com/watch?v=RMdDDyVXAHQ>,
- <http://www.youtube.com/watch?v=Ah0lqZS8Ru0>. — *Matjaž Zaplotnik*, 24. okt. 2007

Kronika vabil na prireditve, predstavitve in podobne dogodke

9. in 10. oktobra 2007 je na Univerzi v Ljubljani potekala konferenca Umetnina in diskurz: sodobna umetnost med vizualno evidentnostjo in potrebnostjo komentiranja. Teme konference so bile: zakaj je umetnost treba komentirati, v kakšnem smislu je umetnina lahko diskurz, kje so meje izrekljivega v umetnosti, kaj tvori identiteto umetniškega dela danes? Nastopali so Konrad Liessmann, Janko Kos, Gerald Geilert, Vid Snoj, Kai-Uwe Hemken, Stefan Majetschak, Gorazd Kocijančič, Jurij Selan, Christina Demand in Jožef Muhovič. — *Aleksander Bjelčevič* <aleksander.bjelcevic@guest.arnes.si>

Bivši predsednik Society for Slovene Studies Metod Milač v avgustovski številki društvenega glasila Letter izraža željo po povečanju članstva. Trenutno je članov 290 (dve tretjini iz Severne Amerike, 50 iz Slovenije, 8 iz Velike Britanije, 7 iz Avstrije, 6 iz Italije, 4 iz Avstralije, po trije iz Japonske, Nemčije in Madžarske, eden iz Čila). Novi člani bodo dobili številko 29 revije Slovene Studies, ki je bila posvečena etnomuzikologiji, in naslednjo, 30. številko (2008), ki izide letos jeseni. Članarina znaša 20 \$, za študente celo samo 5 \$. O slovenističnih sekcijah na novembrskem kongresu ameriških slavistov v New Orleansu, o prizadevanju novega predsednika SSS Timothyja Pogačarja za ustanovitev Centra za slovenistične študije v Clevelandu in o SSS nasploh si preberimo na <http://www.arts.ualberta.ca/~ljubljan>, <http://www.arts.ualberta.ca/~ljubljan/newslets/107-61.html> in <http://www.arts.ualberta.ca/~ljubljan/newslets/107-62.html>.

Še to: Objave v *Slovene Studies* prehajajo s humanističnega sloga citiranja na vedno širše uveljavljenega naravoslovnega, tj. tipa (Juvančič 2002: 76). Od navodil v Chicago Manual of Style bodo odstopale samo v zapisovanju polnega imena avtorja v seznamu literature namesto okračenega. — **Miran Hladnik**, 9. okt. 2007

Eden najvidnejših olomuških dogodkov v oktobru je festival *Besede brez meja*. V letih 2001 do 2004 ga je vzpostavil in idejno oblikoval pesnik, založnik in vizionar Martin Reiner; skupaj z brnsko založbo Petrov je zamrl tudi ta festival. Leta 2006 je to tradicijo oživil lokalni entuziast Roman Kouřil s pomočjo Marka Szilvársija, Petra Palarčika in drugih prostovoljcev. Letošnji festival je potekal med 2. in 7. oktobrom v Olomucu, udeležili pa so se ga besedni, glasbeni in likovni umetniki iz desetih držav: Anglije, Avstralije, Češke, Kitajske, Madžarske, Nemčije, Poljske, Škotske, Slovaške in Slovenije. Literarni večer s slovenskimi pesniki Ivom Stropnikom, Zoranom Pevcem in Tatjano T. Jamnik se je odvijal v petek, 5. oktobra, v klubu Kaldera. — **Tatjana Jamnik** <tatjana.jamnik@gmail.com>, 9. okt. 2007

Založba Pivec je v oktobru in novembru na več lokacijah po Sloveniji priredila serijo okroglih miz z naslovom *Jezikovni pogovori*, katerih namen je bil prevetriti stanje in aktualne teme sodobnega slovenskega jezika. Povod za okrogle mize je bil izid knjige *Jezikovni pogovori iz Sedem dni* akademika dr. Jožeta Toporišiča, v kateri so zbrani jezikovni kotički, ki jih je objavljal v tem mariborskem tedniku (7D), ki je izhajal kot priloga *Večera*. Okrogle mize so bile v Mariboru (s temo *Slovenščina danes in jutri*), v Ljubljani (s temama *Slovenščina v strateških in drugih dokumentih RS* ter *Knjižna norma in jezik v medijih in literaturi*) in v Kopru (s temo *Slovenščina v stikih in medkulturnem povezovanju*). — **Nino Flisar** <nino@zalozba-pivec.com>

6. novembra so na Fakulteti za humanistične študije v Kopru pripravili okroglo mizo o slovenščini v stiku z drugimi jeziki. Povezovalka in gostiteljica okrogle mize je bila dekanja koprške Humanistike dr. Vesna Mikolič. Uvodoma je

pojasnila, da je bil pojem jezikov v stikih v uporabi predvsem v petdesetih letih, medtem ko je medkulturnost novejši pojem. Ta pa govori o dinamičnih medetičnih odnosih, pri katerih vsaka kultura ohranja svojo celovitost in samostojnost, pri čemer ima jezik prav posebna vlogo. Kaj se torej v takih odnosih dogaja z različnimi jeziki, ki prihajajo v stik? Kako se pri tem obnaša slovenščina, so ob akademiku dr. Jožetu Toporišču iz lastnih izkušenj in povsem osebnih pogledov pripovedovali tudi dr. Zoltan Jan z univerze v Trstu, dr. Rada Cosutta iz Znanstveno-raziskovalnega središča v Kopru in dr. Ludwig Karničar z Univerze v Gradcu. — **Zoltan Jan** <Zoltan.Jan@siol.net>, 8. nov. 2007

Slovensko društvo za jezikovne tehnologije je 26. oktobra 2007 organiziralo posvet o jezikovnih virih za slovenski jezik z naslovom *Čas za vire se izteka ...* Avtorji prispevkov s posveta so: Marko Stabej (*Čas za vire se izteka ...*), Zdravko Kačič (Govorne tehnologije in jezikovni viri) in Simon Krek (Osnovna opremljenost jezika s prostodostopnimi (pisnimi) viri in njihova standardizacija). Po njihovem nastopu se je posvet nadaljeval v obliki moderiranega pogovora oz. okrogle mize. Nekaj besed o tem, čemu ta posvet:

Slovenščina kot jezik ima zgodovinsko gledano izjemen položaj. Je uradni jezik države Slovenije in Evropske unije, iz leta v leto se povečuje število njegovih govorcev in govork. Toda za polno delovanje jezika v sodobnih razmerah je nujno, da je dobro opremljen, zlasti če si želimo bogato jezikovno življenje tudi v naslednjih desetletjih. Dobra opremljenost pomeni usposobljenost jezika in govorcev za vse, tudi najzahtevnejše jezikovne in sporazumevalne naloge. Za to so na prvem mestu potrebni kakovostni, ustrezni in zanesljivi podatki o jeziku, o jezikovnih navadah in potrebah govorečih. Šele s takimi podatki lahko zasnujemo dobre in delujoče jezikovne priručnike, pa tudi druge jezikovne pripomočke, ki jih omogoča sodobna tehnologija in uporabnikom jezika lajšajo vsakdanje življenje.

Slovensko prizorišče je bilo v zadnjem desetletju glede uveljavljanja sodobnih tehnologij pri zbiranju in obdelovanju jezikovnih podatkov kar živahno. L. 1998 je bilo ustanovljeno Slovensko društvo za jezikovne tehnologije (<http://nl.ijs.si/sdjt/>), ki je odslej vsaki dve leti soorganiziralo konferenco *Jezikovne tehnologije za slovenski jezik*. Različne ustanove in nekatera podjetja v Sloveniji lahko pokažejo bogato bero akademskih in uporabnih rezultatov s področja jezikovnih virov in tehnologij. Po drugi strani pa se zdi v Sloveniji še vedno premalo uveljavljeno temeljno spoznanje, da brez kvalitetnih virov in upoštevanja dejanskih potreb jezikovne skupnosti ni mogoče pričakovati nadaljnjega polnega razvoja slovenščine, slovenske jezikovne skuposti, pa tudi države Slovenije ne.

S posvetom smo zato želeli po eni strani opozoriti širšo javnost na dosežke in načrte jezikovnotehnološke skupnosti v Sloveniji, po drugi strani pa odpreti debato o tem, katere potrebe in nadaljnji cilji so vsem akterjem skupni, kateri cilji pa so bolj zadeva komercialnih in akademskih interesov posameznih akterjev. — **Marko Stabej** <Marko.Stabej@ff.uni-lj.si>

SDPK je 23. 10. 2007 v Prešernovi dvorani SAZU v Ljubljani organiziral okroglo mizo z naslovom KAKO JE NASTAJAL PROJEKT 'OCVIRK'. Majda Stanovnik in Tone Smolej kot avtorja monografije o dr. Antonu Ocvirku ter Darko Dolinar kot strokovni recenzent so na okrogli mizi predstavili nastajanje monografije o znamenitem profesorju, ki je s svojim raziskovalnim, pedagoškim, predstojniškim in uredniškim delom temeljno zaznamoval slovensko primerjalno književnost, Oddelek za primerjalno književnost in literarno teorijo na Filozofski fakulteti Ljubljani, slovensko literarno vedo, zbirko *Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev* in zbirko *Sto romanov*. Ocvirkovo delo na naštetih in drugih področjih so sogovorniki osvetlili z vidika znanih in manj znanih dejstev, ki so jih odkrivali ob raziskovanju in ustvarjanju monografije. S to okroglo mizo se je svečano zaključil niz dogodkov in projektov »Ocvirkovega leta« (2007). — **Gašper Troha** <gasper.troha@guest.arnes.si>

24. oktobra 2007 je v Mali dvorani ZRC SAZU v okviru Historičnega seminarja ZRC SAZU (<http://hs.zrc-sazu.si/>) potekalo predavanje *Nikodemov evangelij in zgodovina slovenskega jezika*. Staroslovanski dokument, imenovan Nikodemov evangelij, je prevod latinskega besedila. Nastal je verjetno v 10. stoletju, odkrili pa so ga konec 19. stoletja. Predaval je prof. dr. Giorgio Ziffer, eden vodilnih italijanskih strokovnjakov za slovensko filologijo. — **Metoda Kokole** <Metoda.Kokole@zrc-sazu.si>

Dnevi slovenske literature v Lodžu. Minuli teden je v poljskem mestu, ki je sicer znano po svoji filmski šoli in »tovarni sanj«, minil v znamenju slovenske književnosti. V sredo, 24. oktobra, je na slavistiki Univerze v Lodžu potekala literarna prevajalska delavnica za študente slovenistike, ki sta jo vodila Tatjana Jamnik in tamkajšnji lektor slovenskega jezika Aleksander Križ. Širši javnosti je bil namenjen literarno-glasbeni večer, ki se je naslednjega dne odvil v knjigarnikavarni Mała Litera, na njem pa sta se predstavila pesnik, pisatelj in glasbenik Klemen Pisk ter pesnica in pisateljica Tatjana Jamnik. Delavnica in srečanje s slovenskima ustvarjalcema sta bila organizirana na pobudo študentov slovenskega jezika in književnosti, Katarzynie Bednarske in Kamila Szafranca, v okviru dejavnosti slavističnega krožka na tamkajšnji univerzi. — **Tatjana Jamnik** <tatjana.jamnik@gmail.com>, 28. okt. 2007

V sredo (24. 10. 2007) smo se študenti četrtega letnika slovenistike skupaj s prof. Vero Smole in podiplomskima študentkama, Matejo Kosi in Mojco Horvat, ki sta večidel ekskurzije tudi organizirali, podali na dvodnevno ekskurzijo po Porabju in Prekmurju. Prvi dan smo se odpravili v Porabje, kjer smo si v Monoštru najprej ogledali Muzej Avgusta Pavla. Obiskali smo tudi Slovenski informativni center, kjer smo spoznali celotno družino Mukič, ki nam je predstavila svoje delo in trud za ohranitev kulture, jezika in običajev porabskih Slovencev. Prav tam smo si lahko ogledali tudi prostore radia Monošter in časopisa *Porabje*, ki nam ga je podrobneje predstavila njegova urednica, Marijana Sukič. Čez Goričko nas je pot

povedla tudi v Prlekijo, kjer smo se poučili o narečnem vinogradniškem izrazju in tudi pokusili plodove Ljutomersko-Ormoških goric. Naslednji dan smo se odpravili v Veržej in si ob bučanju Mure ogledali Babičov mlin, preostanek dopoldneva pa smo se zadržali v Murski Soboti, kjer smo si ogledali Pokrajinski muzej, ki velja za enega izmed najlepših v Sloveniji, in tamkajšnjo zelo moderno Pokrajinsko in študijsko knjižnico. Seveda smo si privoščili tudi tradicionalno prekmursko kosilo, ki nas je skoraj prikovalo na stole, saj je bilo tako obilno in dobro, da smo hoteli ostati še na večerji, ki pa je seveda ne bi mogli pojesti, zato smo se na končno poslastico (v obliki proze) odpravili še v Veliko Polano in si ogledali domačijo in grob Miška Kranjca. Videli smo veliko (razen štokrelj, ki jih na žalost ni bilo več), doživeli še več in zvedeli tudi marsikaj novega, zato mislim, da se vsi strinjamo, če rečem, da se v te kraje zagotovo vrnemo še kdaj ... kot se tudi štokrlje vračajo na pomlad. — **Katja Pistor** <katja_pistor@yahoo.com>, 29. okt. 2007

V dneh od 15. do 17. novembra 2007 je v prostorih glavne stavbe Univerze v Ljubljani, v organizaciji Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, potekal 26. mednarodni znanstveni Simpozij Obdobja z naslovno temo *Slovenska narečja med sistemom in rabo*. Več o programi simpozija si lahko ogledate na http://www.centerslo.net/l3.asp?L1_ID=4&L2_ID=47&L3_ID=82&LANG=slo. — **Tjaša Alič** <Tjasa.Alic@ff.uni-lj.si>

<http://www.finance.si/195134> – Nov razpored tipk na slovenski tipkovnici, iz spletne verzije časopisa *Finance*: »Slovenski inštitut za standardizacijo je pričel s pripravo slovenskega standarda za tipkovnico. Sedanja postavitve tipk na jugoslovanski tipkovnici naj bi bila zastarela in nefunkcionalna. Sprememba bi naj doletela tipke č in đ ter znak €. Znaka č in đ bi naj bila dosegljiva le s kombinacijo drugih tipk. Lažje dosegljivi pa naj bi bili @, / in €. V strokovni skupini za pripravo standarda sta tudi predstavnik Microsofta ter predstavnica slovenskega društva uporabnikov Linuxa Lugos, Mojca Miklavec.« — **Miran Hladnik**, 30. okt. 2007

Slovenska matica je 8. novembra v dvorani Slovenske matice v Ljubljani pripravila prireditev *Sodobna madžarska književnost in njeni stiki s Slovenijo*. Sodelovali so László Márton, Gábor Csordás in Orsolya Gállos. — **Katja Kleindienst** <katja.kleindienst@siol.net>

Elektronske izdaje projekta e-ZISS – elektronske znanstvenokritične izdaje slovenskega slovstva – nastajajo v sodelovanju z Odsekom za tehnologije znanja Inštituta Jožef Stefan in vzpodbujajo rabo odprtih standardov za označevanje besedil. Novi izdaji v okviru tega projekta sta A. Podbevšek: *Zbrane pesmi* (M. Dovič, T. Erjavec) in Izidor Cankar: *S poti* (M. Ogrin, L. Vidmar, T. Erjavec). Izdaji prinašata besedila po primarnih, deloma tudi novo odkritih virih (Podbevšek), in izkoriščata možnosti zapisa XML-TEI za bogateno predstavitev kompleksnega teksta znanstvenih izdaj. Prosto sta dostopni na straneh e-ZISS (<http://nl.ijs.si/e-zrc/>).

Anton Podbevšek: *Zbrane pesmi*, ur. Marijan Dovič, rač. zapis Tomaž Erjavec. *Zbrane pesmi Antona Podbevška* (1898–1981), glavnega pesnika slovenske literarne avantgarde in začetnika likovne poezije na Slovenskem, prinašajo prvo znanstvenokritično objavo vseh doslej znanih Podbevškovih pesmi in njihovih različic ter večinoma še neobjavljeno rokopisno gradivo iz pesnikove zapuščine in drugih virov. Posebno zanimivost predstavljata faksimile in prepis avtorjevega izvoda zbirke *Človek z bombami* (1925), v katerega je pesnik v petdesetih in šestdesetih letih 20. stoletja vpisoval številne popravke in nove verzije. Izdaja obsega faksimile rokopisov in lastnoročno redigiranega izvoda *Človeka z bombami*, prepise pesmi, urednikove komentarje in opombe. Vzporedni prikazi omogočajo primerjavo med rokopisi in poznejšimi objavami.

Izidor Cankar: *S poti*, ur. Matija Ogrin in Luka Vidmar, rač. zapis Tomaž Erjavec. Literarna ustvarjalnost Izidorja Cankarja (1886–1958), slovenskega pisatelja, umetnostnega zgodovinarja, kritika, prevajalca in diplomata, je dosegla vrh v esejističnem romanu *S poti*, ki ima obliko potopisnega dnevnika po Italiji. Besedilo je prepleteno z dialogi med glavnima junakoma, pripovedovalcem in Fritzem, ki izrisujejo podobo svetovnonazorskih, filozofskih in umetnostnih dilem fin de siecla. Cankar je roman izdal dvakrat, in sicer najprej v reviji *Dom in svet* leta 1913, nato pa v predelani knjižni obliki leta 1919. Pričujoča izdaja na podlagi podrobne primerjave obeh verzij predstavlja in pojasnjuje razlike med njima. Izdaja vsebuje manj znano prvo verzijo romana iz leta 1913, drugo verzijo romana iz leta 1919, ki so jo ponatiskovali vse do danes, in primerjavo obeh verzij. Spremna uredniška besedila pojasnjujejo uredniška načela pri izdaji, značaj Cankarjevih sprememb v drugi izdaji romana, pomen likovnih umetnin v romanu in postopek elektronske obdelave besedila.

Izdaji smo predstavili 13. novembra 2007 v Mali dvorani ZRC SAZU v Ljubljani. — **Matija Ogrin** <matija.ogrin@zrc-sazu.si>, ZRC SAZU

Dnevi slovenske literature. Od 16. oktobra do 2. novembra so v Hamburgu potekali dnevi slovenske literature. Uvodno predavanje o slovenskih klasikih je imel dr. Erwin Köstler z Dunaja, ki se je na nemškem govornem področju uveljavil ravno s prevodi slovenskih klasikov, kot so Ivan Cankar, Slavko Grum, Srečko Kosovel itd. V naslednjih dneh so se na različnih lokacijah zvrstili nastopi Andreja Blatnika, Primoža Čučnika, Gregorja Podlogarja, Andreja Skubica, Lucije Stupica in Aleša Štegra. Dneve slovenske literature je organizirala Marjeta Lavrič, štipendistka sklada fundacije Robert Bosch za kulturne menedžerje iz srednje in vzhodne Evrope, ki je projekt pripravljala v okviru dela v literarni ustanovi »Literaturhaus Hamburg« od oktobra 2006. Institut za slavistiko hamburške univerze je v okviru literarnih dni v sodelovanju z Goethe institutom pripravil mednarodno prevajalsko delavnico, ki so se je udeležili izbrani študentje in študentke ter mladi prevajalci in prevajalke iz Slovenije, Avstrije in Zvezne republike Nemčije. Delavnica je potekala pod vodstvom tukajšnje lektorice za slovenski jezik Monike Pemič in dr.

Erwina Köstlerja. Poleg samega prevajanja je delavnica nudila prostor tudi srečanju s predstavnicama dveh prominentnih nemških založb, Rowohlt in Hoffmann und Campe, ki sta udeleženkam in udeležencem predstavili možnosti prodora v svet nemškega založništva. Vse prireditve so bile zelo odmevne tako v hamburški kulturni kot tudi v strokovni javnosti. Spodbudile so povezavo med različnimi institucijami ter posamezniki. Večje institucije so pokazale zanimanje za nadaljnje sodelovanje s tukajšnjim slavističnim oddelkom. — **Monika Pemič** <monikapemic@yahoo.de>, 9. nov. 2007

Na Filozofski fakulteti v Mariboru je 12. 11. 2007 predavala Jožica Škofic z Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša SAZU v Ljubljani. Naslov predavanja: *Slovenščina v geolingvističnih projektih (ob nastajanju prvega zvezka Slovenskega lingvističnega atlasa)*. — **Miran Štuhec** <miran.stuhec@uni-mb.si>

19. novembra 2007 je v prostorih Društva slovenskih pisateljev v Ljubljani potekalo SREČANJE S TREMI PREMSKIMI NAGRAJENCI Tomšičeva ulica 12. Predstavili so se: Marija Mercina, premska nagrajenka 2004, z zbirko kratke proze *Ženska hiša*, Dušan Jelinčič, premski nagrajenec 2005, z monodramo *Aleksander od kresnic* (z avtorjevim prevodom v italijanščino) in Magdalena Svetina Terčon, premska nagrajenka 2006, s pesniško zbirko *Odtenki v medprostoru* (s prevodom Jolke Milič v italijanščino). Sodelovali so tudi prevajalka Jolka Milič, predsednica ZKP Ines Cergol in tajnik ZKP David Terčon. — **Marija Mercina** <marija.mercina@guest.arnes.si>

V četrtek, 8. novembra, nas je bilo na popotovanju iz Litije do Čateža 115. Po spomenu bi rekel, da je to rekord, vsaj zadnjih let. Poleg ljubljanskih slovenistov (od slavističnega kadra je bil zraven še Matej Šekli) so prišli Miran Štuhec in šest študentov z mariborske FF, ena študentka z novogoriške politehnike ter Matjaž Pikalo in David Šalamun. Njim gre zasluga, da smo premagali lansko število 107. Drugo leto pridejo še Zagrebčani. Vreme je bilo tako, kot vidite na slikah <http://www.ff.uni-lj.si/ucbeniki/mh/litija-catez-2007/index.html>. Matjaž Pikalo je igral na harmoniko, Andraž Jež na kitaro, albanski tobak sem letos pozabil, ampak ga bom prihranil za drugo leto. Kekčeve poti bodo 5. in 6. julija 2008. — **Aleksander Bjelčevič** <aleksander.bjelcevic@guest.arnes.si>, 14. nov. 2007

21. 11. 2007 je Vid Snoj, izredni profesor na Oddelku za primerjalno književnost in literarno teorijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, član uredništva revij *Poligrafi* in *Primerjalna književnost* ter sourednik knjižne zbirke Poezije pri KUD Logos, imel predavanje *Misliti Kafka*. Obravnaval je številne »mislece Kafke«, ki so skušali razložiti »nerazložljivo« Kafkovega sveta, občutje *Unheimlichkeit* (»nedomačnosti«), ki ga vzbujajo Kafkova besedila. Poskusi preseganja te nerazložljivosti so razlage, ki segajo od filološke do alegoričnih; slednje razbirajo »Kafko kot drugorek, kot prevod v to ali ono izročilno religiozno (judovsko ali, čeprav bolj omejeno, tudi krščansko) oziroma vednostno (filozofsko, psihološko, psihoanalitično) sovisje«. — **Gasper Troha** <gasper.troha@guest.arnes.si>

Simpozij, namenjen razpravi o trenutnem družbenopolitičnem položaju koroških Slovencev, je potekal pod geslom »Tukaj smo – Takšni smo« 30. 11. in 1. 12. 2007 na Pedagoškem inštitutu v Celovcu. Organizirali so ga Slovenski znanstveni inštitut na Dunaju, Slovenski znanstveni inštitut v Celovcu in Slovenski narodopisni inštitut Urban Jarnik. Na njem so mdr. nastopili: Mirjam Polzer Srienz (*Družbenopolitična participacija manjšine in večinski narod*), Vladimir Wakounig (*Drugačna razmišljanja o manjšinskem šolstvu: Protislovje med tradicijo in inovacijo?*), David Taljat (*Skrb slovenske Cerkve za manjšine doma ter za Slovenke in Slovence zunaj meja*), Peter Kovačič Peršin (*Atributi nacionalne identitete in suverenosti*), Maruša Pušnik (*Slovenska identiteta in mediji*) in Roman Roblek (*Sociokulturni vidiki slovenskih/dvojezičnih medijev na Koroškem*). — **Institut** <institut.urban.jarnik@ethno.at>

29. 11. 2007 je v prostorih Francoskega inštituta Charles Nodier (Breg 12, Ljubljana) Boris A. Novak, profesor na Oddelku za primerjalno književnost in literarno teorijo FF v Ljubljani, pesnik, dramatik, esejist, prevajalec in literarni kritik, predaval o francoskem simbolizmu. Predavanje je bilo hkrati tudi predstavitev njegove knjige *Pogledi na francoski simbolizem*, ki je izšla pri Študentski založbi v zbirki Scripta. — **Gašper Troha** <gasper.troha@guest.arnes.si>

Miran Hladnik je na Gradnikovem večeru 25. 11. 2007 v gradu Dobrovo v Brdih predaval o pismih Alojza Gradnika. 27. 11. 2007 pa je imel v prostorih Društva slovenskih pisateljev v Ljubljani še predavanje *Pismenost danes (fenomen Wikipedije)*. — **Miran Hladnik**

Na pragu veselega decembra je v ljubljanskem Cankarjevem domu potekal tradicionalni Slovenski knjižni sejem. Nisem šel preverjat programa vseh prirediteljev, med katerimi običajno najdemo kar nekaj povezanih z zamejstvom in Slovenci po svetu. Vsekakor pa so na sejmu zastopane vse slovenske zamejske založbe, tokrat tudi Pavlova hiša štajerskih Slovencev iz Potrne z neumorno Susanne Weitlaner. 30. novembra 2007 so v dvorani Lily Novy CD v okviru spremljevalnega programa knjižnega sejma tri primorske založbe pripravile pogovor na temo *Slovenska knjiga v Italiji*. — **Janez Stergar** <janez.stergar@guest.arnes.si>, 29. nov. 2007

V jubilejnem letu se napoveduje porast zanimanja za Primoža Trubarja (1508–1586). Poizvedovanje po internetu najprej pripelje na Wikipedijo, kjer najdemo solidno količino osnovnih podatkov o njem, ki pa še niso urejeni (http://sl.wikipedia.org/wiki/Primo%C5%BE_Trubar). Za zgled pri finaliziranju slovenskega gesla nam je lahko npr. nemško geslo o Martinu Luthru (http://de.wikipedia.org/wiki/Martin_Luther). Manj izvejo tisti, ki slovenščine ne obvladajo. Zato spodbujam tuje študente pri nas, da dopolnijo gesla o Trubarju v svojih Wikipedijah (angleški, nemški, francoski, italijanski, hrvaški, poljski ... – jeziki so navedeni ob članku levo spodaj) oziroma jih oblikujejo na novo

(nizozemsko, češko, rusko ...), upoštevajoč obstoječe leksikonske vire in slovensko Vikipedijo. — **Miran Hladnik**

100 let slovenščine v Beogradu. V petek, 30. novembra, smo v Beogradu praznovali 100 let poučevanja slovenskega jezika na univerzitetni ravni. Svečanost je potekala v organizaciji Veleposlaništva Republike Slovenije in Filološke fakultete v Beogradu, ob dragoceni podpori našega Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik in Filozofske fakultete v Ljubljani. Številne navzoče sta najprej pozdravila prof. dr. Petar Bunjak, prodekan Filološke fakultete in njegova ekselencja Miroslav Luci, Veleposlanik Republike Slovenije, govore so pa z glasbeno točko popestrili člani Društva Slovencev »Sava« iz Beograda. Center in njegove dosežke sta navdihneno predstavili doc. dr. Alojzija Zupan Sosič in mag. Mojca Nidorfer Šiškovič, o zgodovini pouka slovenščine v Srbiji in srbsčine/srbohrvaščine v Sloveniji pa je govoril najboljši poznavalec te problematike, prof. dr. Vladimir Osolnik. V imenu Oddelka za splošno jezikoslovje, kjer se slovenščina od lani uči v okviru štiriletnega študija, je o statusu slovenščine in možnostih nadaljnega razvoja govorila doc. dr. Jasmina Moskovljević Popović. Lepo je bilo videti diplomatske predstavnike, člane društev Slovencev iz cele Srbije, slovenske gospodarstvenike, številne kolege in študente, zbrane ob lepi slovenski besedi, s skupno mislijo in željo, da bi se študij slovenskega jezika v Srbiji razvijal v najboljši možni smeri. Zahvaljujem se doc. dr. Alojziji Zupan Sosič, mag. Mojci Nidorfer Šiškovič in prof. dr. Vladimirju Osolniku za gostovanje in vse lepo, kar so storili in povedali, vsem ostalim kolegom pa za podporo in prizadevanja za razvoj slovenščine v tujini. — **Maja Đukanović** <majadj@EUnet.yu>, 30. nov. 2007

10. decembra 2007 je na Filozofski fakulteti v Ljubljani predavala Helga Glušič (http://sl.wikipedia.org/wiki/Helga_Glu%C5%A1i%C4%8D). V predavanju z naslovom *Tri srečanja z literaturo* je govorila o Cirilu Kosmaču in Vitomilu Zupanu. — **Miran Hladnik**

11. decembra 2007 je bil v Društvu slovenskih pisateljev na Tomšičevi 12 v Ljubljani komemorativni večer, posvečen spominu na nedavno preminulega MIHAELA BREGANTA. Bregant je bil markantna in fascinantna postava, prodorni literarni teoretik in kritik, intelektualec z vizijo, ki je dvignil Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik na raven ene izmed najpomembnejših slovenskih izobraževalnih in kulturnih ustanov. V prijateljskem krogu smo osvetlili različne plati njegove vsestranske osebnosti. Uvodoma sta portret Mihaela Breganta zarisala njegova osebna prijatelja Bernard Nežmah in Marcel Štefančič jr. — **Boris A. Novak** <Boris-A.Novak@guest.arnes.si>

14. 12. 2007, teden dni pred odpravo mejnih kontrol, je v Kulturnem centru Lojze Bratuž (Drevored XX. Sept., 85, Gorica) potekala še ena čezmejna prireditvev – predstavitev pobude skupnosti Interreg IIIA Italija–Slovenija 2000–2006 »Je žalostna ma je l'epa ta pesem: Ljudsko izročilo v besedi in glasbi«. — **Janez Stergar** <janez.stergar@guest.arnes.si>

17. 12. 2007 je na ZRC SAZU v okviru Historičnega seminarja (<http://hs.zrc-sazu.si/>) predaval dr. Erwin Köstler iz Centra za jezikoslovje Avstrijske akademije znanosti. Znani prevajalec Cankarja, Voranca, Kosovela, Gruma idr. je v slovenskem jeziku spregovoril na temo »Poti k aktualnemu branju Cankarjevega dela«. Od zaključka *Zbrana dela* sredi sedemdesetih let in prikaza tipologije Cankarjeve proze na začetku osemdesetih let se slovensko Cankarjeslovje v glavnem ni več razvijalo naprej. S kanonizacijo konzervativnih interpretacijskih modelov, z osredotočenostjo na avtobiografske prvine, na avtorjev »nazor« in na »slovenskost« njegovih del je Cankarologija pospeševala ahistorično in provincialno pojmovanje enega izmed markantnih avtorjev evropske literarne moderne, ob katerem bi lahko ponazorili tesno vključenost slovenske literature v tedanje politične in družbene diskurze v Evropi. Zato je potrebno novo branje njegovih del pod kulturološkim vidikom, ki Cankarja reši suhoparne tipologije in stalnega interpretiranja domnevnega »izpovednega namena« in ki bi povrnila tudi Cankarjeslovju pomen in dostojanstvo discipline, ki avtorja ne smatra za svojo last. — **Erwin Köstler** <Erwin.Koestler@oeaw.ac.at>

Evropsko jezikovno priznanje se že vrsto let podeljuje projektom, ki krepijo odličnost in raznolikost poučevanja jezikov v Evropi. V letu 2007 ga je prejel projekt *Slavic Networking – Linguistic and Cultural Integration*, ki ga koordinira Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za slovenistiko, Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik. Nacionalni jezikovni priznanji v letu 2007 za dosežek na področju učenja in poučevanja jezikov pa sta prejela projekt *Jezikovna ponudba in jezikovna raznolikost naše šole – Evropa pod dežnikom*, ki ga koordinira OŠ Janka Padežnika, ter projekt *Evropski oddelki*, ki ga koordinira Zavod RS za šolstvo. Priznanja so bila podeljena na zaključni slovesnosti 19. 12. 2007 v Grand Hotelu Union (Modri salon) v Ljubljani. Podelitev Evropskega jezikovnega priznanja je potekala v organizaciji Centra RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja. — **Mojca Nidorfer Šiškovič** <Mojca.Nidorfer@ff.uni-lj.si>

23. Mlade rime so potekale v četrtek, 20. decembra, v Menzi pri koritu, Metelkova. Brali so: Anjuša Belehar, Julija B., Andraž Jež, Anja Bukovec, Gašper Bivšek. Gostja večera pa je bila Taja Kramberger. — **KUD Kentaver** <kentaver@gmail.com>

Člani in prijatelji Društva za slovenske študije (SSS) so se zbrali na 39. zborovanju Ameriškega združenja za pospeševanje slavistike (AAASS), ki je potekalo od 15. do 18. novembra v New Orleansu. Na zborovanju so se zbrali udeleženci z vseh koncev sveta. Sodelujoči, ki jih posebej zanima Slovenija, so prišli iz Severne Amerike in Evrope, obravnavali pa so zelo raznovrstne teme, med njimi slovensko zunanjo politiko, jezik in literaturo, urbano načrtovanje in izseljenstvo. Društvo je v petek priredilo sprejem v počastitev spomina na dr. Toussainta Hocevarja, ki je predaval ekonomijo na univerzi Tulane do svoje prezgodnje smrti l. 1987. Častna

gostja je bila njegova vdova Françoise, gostitelj sprejema in slavnostni govornik pa njegov sin Alexis Hocevar, podpredsednik družbe Enterprise Rent-A-Car Louisiana. Med sodelujočimi so bili tudi njegova ekscelenca Samuel Žbogar, slovenski veleposlanik v ZDA, Zvone Žigon, generalni konzul v Clevelandu, in Alenka Suhadolnik, generalna konzulka v New Yorku. Veleposlanik Žbogar je na okrogli mizi govoril o slovenski zunanji politiki, dr. Žigon pa je komentiral referate, posvečene povratni emigraciji.

V sekciji na temo povratne emigracije so sodelovali Kristina Toplak, Jernej Mlekuž in Jure Gombač z Inštituta za slovensko izseljenstvo pri ZRC SAZU v Ljubljani z naslednjimi referati: Vrnitev Slovencev in njihovih potomcev iz nekaterih evropskih držav in Avstralije; Metodologija, moteča za teorijo povratne emigracije: emigrantova življenjska zgodba; in Repatriacija v Slovenijo po drugi svetovni vojni. Trije pomembni ameriški Slovenci so bili tema prispevkov treh referentov z Univerze v Mariboru, in sicer Andreje Božič Horvat (Ivan Molek in domovina: odmevi na njegov odstop s položaja urednika *Prosvete* l. 1944), Darka Friša (Kazimir Zakrajsek, OFM: njegovo delo za domovino v ZDA med drugo svetovno vojno) in Mojce Moškon Mešl (Andrej Kobal: kako so na njegovo delo vplivali dogodki druge svetovne vojne v Sloveniji).

Zanimivi referati so bili še na vrsto drugih tem. Tako sta referata Veronice E. Aplenc (Chestnut Hill Historical Society) Državno načrtovanje mest in krajevni miti o izvoru: slovenska socialistična predmestja v 70. in 80. letih prejšnjega stoletja ter Žarka Lazareviča (Inštitut za novejšo zgodovino) o Sloveniji kot delu ekonomije bivše Jugoslavije prispevala dodatno zgodovinsko perspektivo. Jerca Vodušek Starič (Inštitut za novejšo zgodovino, Ljubljana) je govorila o obveščevalni službi med drugo svetovno vojno, Peter Vodopivec (Inštitut za novejšo zgodovino) in Mateja Ratej (Inštitut za filozofijo, ZRC SAZU, Ljubljana) pa sta predstavila različna pogleda na Majniško deklaracijo. Irena Gantar Godina (Inštitut za slovensko izseljenstvo) je v svojem referatu obravnavala Slovence, njihovo slovansko privrženost in zvestobo Habsburški monarhiji. Prvič je bil kot tema na sporedu slovenski regionalizem. V sekciji, ki ji je predsedovala Sabrina Ramet (Norveška univerza za naravoslovje in tehnologijo) so nastopili Božo Repe (Univerza v Ljubljani), Aleš Gabrič (Inštitut za novejšo zgodovino) in Darja Kerec (Univerza v Ljubljani); v diskusiji sta sodelovala tudi Carole Rogel in Timothy Pogacar. Metod Milač je vodil sekcijo o Slovencih na Koroškem. V njej so sodelovali Jernej Zupančič (Univerza v Ljubljani), Matjaž Klemenčič (Univerza v Mariboru), Boris Jesih (Inštitut za narodnostna vprašanja, Ljubljana), Klaus Jurgen Hermanik (Univerza v Gradcu) in Robert G. Minnich (Univerza v Bergnu, Norveška). Najbolj filozofsko je bila morda naravnana sekcija Bit kot teoretična kategorija, v kateri so sodelovali Marko Juvan in Alenka Koron (ZRC SAZU) ter Timothy Pogacar in Irina Stahanova (Bowling Green State Univ.).

Nastopili so še Charles Bukowski (Bradley Univ.) in Joseph Derdzinski (US Air Force Academy) na temo o zunanji politiki; Michael Biggins (Univ. of Washington), Leonora Flis (Univerza v Ljubljani) in Marta Stemberger (New School) so govorili o slovenski literaturi; Grant H. Lundberg (Brigham Young Univ.) je obravnaval odnos Slovencev do narečij; Elinor Murray Despalatovic (Connecticut College) in Nicholas John Miller (Boise State Univ.) sta govorila o jugoslavizmu leta 1918.

Tudi letos so bile slovenske teme dobro zastopane na zborovanju. Novembra 2008 bo zborovanje AAASS v Philadelphiji (podrobnejše informacije gl.

<http://www.aaass.org/>). Za podrobnejše informacije o Društvu za slovenske študije in njegovem glasilu Slovene Studies gl. <http://www.arts.ualberta.ca/~ljubljan/>. — **Marta Pirnat Greenberg**, Kanzaška univerza, in **Tim Pogacar** <pogacar@bgnet.bgsu.edu>, 19. dec. 2007

7. januarja 2008 je na FF v Ljubljani predaval Gregor Kocijan. Tema predavanja so bile Cankarjeve *Podobe iz sanj*. — **Miran Hladnik**

V sredo, 9. 1. 2008, smo študenti slovenistike v okviru študentske sekcije Slavističnega društva Slovenije organizirali filmski večer. Gledali smo film *Halgato*, posnet po romanu Ferija Lainščka *Namesto koga roža cveti*. Filmu je sledila debata, ki jo je usmerjala profesorica Alojzija Zupan Sosič. — **Maruška Agrež** <agrež.maruska@gmail.com>

Najbrž je še kdo od kolegov te dni prejel vabilo na Oxford Round Table, okroglo mizo na temo *Allusions to God in British and American Prose and Poetry since 1700: Pursuing Global Religious Accord*, ki se bo dogajala med 13. in 18. julijem 2008 v Oxfordu v Angliji (<http://www.oxfordroundtable.co.uk/>). Udeležencem obetajo objavo prispevka v uglednih recenziranih publikacijah. Zelo vabljivo za vse, ki jim habilitacijska komisija Univerze v Ljubljani očita pomanjkanje mednarodne odmevnosti. Spretni oxfordžani za tako pridobljeno mednarodno odmevnost zaračunavajo 2940 \$, če pa vas spremlja žena/mož/ljubimec/ljubimka, 4840 \$. Vredno posnemanja? — **Miran Hladnik**, 6. jan. 2008

Poljski študentje slovenščine na Univerzi v Gdanskju so z letošnjim študijskim letom pripravili posebno dvojezično, poljsko-slovensko spletno stran z imenom *Czar Slowenii/Čar Slovenije*, ki je na spletnem naslovu <http://www.czar-slowenii.pl/>. Študentje so stran postavili na pobudo lektorice slovenskega jezika Maše Guštin s katedre za slavistiko, osnovno postavitev spletne strani je sofinanciralo slovensko ministrstvo za kulturo, podpirajo pa jo tudi mnoge poljske in predvsem slovenske organizacije, ustanove, društva in založbe, med drugimi Študentska založba, ljubljanski Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik ter Veleposlaništvo RS v Varšavi. Osnovni namen spletne strani je, da poljskim študentom, ki jih zanimajo slovenski jezik, literatura in kultura, omogoči, da ohranjajo stik, nadgrajujejo znanje, se poglobijo v določeno tematiko ter objavljajo

svoje prevode in druge prispevke. Na oddelku za slavistiko v Gdansk upajo, da se bodo aktivnemu sodelovanju pridružili poljski lektorati slovenskega jezika, ki potekajo v Bielski Biali, Katovicah, Krakovu, Lodžu in Varšavi. »Seveda pričakujemo tudi sodelovanje študentov slavistike z drugih univerz Poljske, saj smo si stran hkrati zamislili kot most oziroma povezavo med njimi,« je povedal Tomasz Lukaszewicz, glavni urednik spletne strani Czar Slowenii/Čar Slovenije. K sodelovanju vabi tudi študente iz Slovenije, da objavijo prispevke o domovini in njeni kulturi v poljskem jeziku. Tomasz Lukaszewicz je razložil, da je spletna stran namenjena tudi širši javnosti na Poljskem. Lukaszewicz je izrazil upanje, da bo koncepcija njihove spletne strani spodbudila lektorate, ustanove in društva po svetu, da bodo zasnovali podobne strani, namenjene izobraževanju in povezovanju. — Mojca Pišek, *Dnevnik*, posredovala **Anka Sollner Perdih** <Anka.Sollner@ff.uni-lj.si>, 7. jan. 2008

O srečanju lektorjev slovenscine na tujih univerzah. Dvodnevno tradicionalno delovno srečanje in izobraževanje učiteljev slovenščine na tujih univerzah 3. in 4. januarja se je zaključilo s prijetnim sprejemom pri ministrici za visoko šolstvo Mojci Kucler Dolinar v Vili Podrožnik, kjer so se nam pridružili poleg pomembnih predstavnikov različnih državnih institucij in (rektorjev) slovenskih univerz tudi mediji – prispevki so bili objavljeni v petek večkrat na Radiu Slovenija in v TV Dnevniku (glejte portal <http://www.rtv slo.si/>, Arhiv), v *Delu* in *Nedelu*, *Demokraciji*, preko STA in še kje. Ministrica je v govoru poudarila, da je delo lektorjev slovenščine po svetu posebno poslanstvo, ki je ob podpori slovenske države in z veliko dodatnega dela in entuziazma učiteljev zelo uspešno, s strani programa Slovenščina na tujih univerzah, Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik, pa smo se v medijih zavzeli za čimprejšnjo ureditev delovnopravnega položaja učiteljev slovenščine na tujih univerzah. (Glej še: Sprejem lektorjev slovenskega jezika na univerzah v tujini – <http://www.demokracija.si/index.php?sekcija=clanki&clanek=1147> in Kucler Dolinarjeva sprejela lektorje slovenščine – <http://novice.matkurja.com/novica.php?idm=104&idn=395071>.) — **Mojca Nidorfer Šiškovič** <Mojca.Nidorfer@ff.uni-lj.si>, 7. jan. 2008

Vabimo na mednarodno konferenco SEMANTICS WITHOUT BORDERS (morphemes, words, constructions, texts), Bielsko-Biala 11.–13. sept. 2008 Plenarna predavanja bodo imeli Ewa Dabrowska, Klaus Uwe-Panther, Margaret Winters in Jordan Zlatev. Za celotno vabilo v angleščini pisite Agnieszki Bedkowski-Kopczyk. — **Agnieszka Bedkowska-Kopczyk** <kopczyk@poczta.onet.pl>, 8. jan. 2008

Kolegi rodoslovci! Na naslovu <http://www.rodoslovje.com/priimki/index.htm> je postavljen prvi slovenski leksikon priimkov. Zaenkrat je to šele seznam priimkov prebivalcev Slovenije, saj je razlag priimkov še malo (gl. primere: Kumperščak, Adame, Abram, Baratevc, Allegro ...). Poleg priimkov bodo obdelana tudi hišna

imena. Osnovna zgradba leksikona je zapolnjena nekaj čez polovico, dokončano bo v tem mesecu. Nekateri znani imenoslovci so že dali na voljo svoje dosedanje ugotovitve (Merku, Feinig, Stres), soglasje drugih še pričakujem. Tako bomo povezali posamična imenoslovna raziskovanja, rezultat pa bo popolnejši, kot če bi se s priimki ukvarjal posameznik. Med sodelavce leksikona se lahko uvrstite tudi rodoslovci in drugi, saj imate zbrane dragocene podatke o priimkih in hišnih imenih. Vsak sodelavec bo naveden v seznamu

<http://www.rodoslovje.com/priimki/avtorji.htm>. Zanimivi bodo zlasti takšni podatki:

– letnica in kraj oz. vir najdbe najstarejšega posameznega priimka (praviloma pred letom 1750, z morebitno navedbo osebe ali naslova, kjer je bil priimek najden),

– seznam starih hišnih imen za posamezen kraj ali župnijo (letnica, naslov hiše, župnija/občina); seveda bo dobrodošel tudi vsak posamičen tak podatek,

– zgodovinski načini zapisovanja posameznega priimka,

– načini zapisovanja priimka pri izseljencih v tujini, načini spremembe priimka v tujem jezikovnem okolju (z navedbo države/jezikovnega območja),

– prvi trije najpogostejši priimki v župniji,

– razlaga pomena/izvora posameznega priimka (z verodostojno/dokazljivo utemeljitvijo; lahko tudi samo dokaz o nastanku priimka iz konkretnega krajevnega imena), ipd.

Nekateri imenoslovci bodo dali na voljo svoja že objavljena dela, iz katerih bo treba izločiti posamezne priimke v obliki leksikonskih gesel. Za to delo bomo potrebovali več sodelavcev! Ni časovnih ali količinskih zahtev, vsakdo lahko naredi kolikor zmore oz. želi – vsak prispevek bo dobrodošel. Kdor bi bil pripravljen sodelovati, naj se prosim oglasi neposredno meni (janez@toplisek.net). S skupnimi močmi lahko zgradimo nekaj, kar nimajo tudi večji narodi! Povezava na leksikon je tudi s strani *Slovensko rodoslovje*

<http://www2.arnes.si/~rzjtopl/rod/rod.htm>. — **Janez Toplišek** <janez@toplisek.net>, 4. jan. 2008

14. januarja 2008 je v Mali dvorani ZRC SAZU v okviru Historičnega seminarja ZRC SAZU (<http://hs.zrc-sazu.si/>) predavala ddr. Francka Premk. V predavanju *Za sledmi še malo poznanega Trubarja*, ki sodi v širši kulturnozgodovinski in jezikoslovni tematski sklop Slovensko-švicarsko-italijansko-hrvaških književnih stikov in prevodov v 16. stoletju, je avtorica svoja dosedanja dognanja o Primožu Trubarju dogradila z novimi plodovi prvenstveno slovensko-italijanskega znanstvenega sodelovanja.

Francka Premk je sodelavka Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU oz. njegove Sekcije za zgodovino slovenskega jezika, ki se ukvarja z

izdelavo slovarja jezika slovenskih protestantskih piscev 16. stoletja. Študirala je francoščino, ruščino, italijanščino in zgodovino slovenskega jezika na univerzah v Ljubljani in v Zürichu, kjer je na tamkajšnji Filozofski fakulteti leta 1973 tudi prvič doktorirala. Od tedaj se je posvečala predvsem slovenistiki in primerjalnim študijam. Leta 1989 je na Filozofski fakulteti v Ljubljani zagovarjala svoj drugi doktorat z doktorsko disertacijo *Pomenska in stilistična problematika Trubarjevega in Dalmatinovega prevoda Davidovega psaltra v luči hebrejskega izvirnika*. Disertacija je leta 1992 v predelani in dopoljeni obliki izšla kot monografija *Korenine slovenskih psalmov*. V zadnjem času se posveča predvsem preučevanju ustvarjalnemu sodelovanju predstavnikov slovenske, hrvaške, italijanske in švicarske jezikovne kulture v 16. stoletju. Njena bibliografija šteje poleg dveh knjig več kot sto bibliografskih enot v raznih evropskih jezikih. — **Vladka Tucovič** <vladka.tucovic@guest.arnes.si>

23. 1. 2008 je bil v prostorih Foresterije Fakultete za humanistične študije literarni večer z gostjo, pisateljico, prevajalko in aktivistko Suzano Tratnik. S Suzano Tratnik sta se pogovarjala Nuša Miklavec in Marcello Potocco. Pogovor se je mdr. vrtel okrog položaja lezbične literature in njene vloge v slovenskem literarnem prostoru. — **Vladka Tucovič** <vladka.tucovic@guest.arnes.si>

V četrtek, 17. januarja 2008, je na slavistiki Jagelonske univerze v Krakovu dr. Giorgio Cadorini predaval o Slovencih v Italiji. Orisal je okvirno zgodovinsko situacijo območja, spreminjanje in nastanek sodobnih meja ter različna slovenska narečja in druge jezike, ki se govorijo na tem območju. Jezikovno situacijo je lepo ilustrirala pravljica v štirijezikični izdaji. Predstavil je tudi časopisa *Dom* in *Novi Matajur* s članki v knjižni slovenščini, narečju in italijanščini, ter prvi berili za otroke v rezijanščini in terskem narečju. Predavanja so se udeležili predvsem študentje slovenskega lektorata. Giorgio Cadorini, ki je strokovni asistent za italijanistiko na Šlezijski univerzi v Opavi na Češkem, je diplomant tržaške univerze, kjer se je tudi naučil slovenščine, po rodu pa je Furlan. V Krakovu je bil na izmenjavi preko Erasmosa. — **Bojana Todorović** <bojana_todorovic@hotmail.com>, 19. jan. 2008

V četrtek, 24. 1. 2008, je v Slovenskem gledališkem muzeju (Mestni trg 17, Ljubljana, 1. nadstropje) potekalo praznovanje 50. obletnice ustanovitve *Odra 57*. Uvedlo ga je predavanje Tarasa Kermaunerja. — **Miran Hladnik**

Matija Ogrin z Inštituta za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU je v sredo, 30. januarja, v Mali dvorani ZRC SAZU predaval o odprtih vprašanjih *Škofjeloškega pasijona*. Besedilo škofjeloške pasijonske procesije je kot najzgodnejše ohranjeno dramsko besedilo v slovenskem jeziku postavljeno v slovenski literarni zgodovini 18. stoletja na dodobra utrjeno in osvetljeno mesto. Tako se je zdelo tudi predavatelju, dokler ni začel pripravljati znanstvenokritične izdaje tega besedila. Ta priprava mu je odprla nekatera nova gledišča in vprašanja. — **Luka Vidmar** <lvidmar@zrc-sazu.si>, 25. jan. 2008

Oktober 2006 se je Narodna in univerzitetna knjižnica Slovenije vključila v projekt *DOD* (ang. *digitization on demand*), ki ga pod okriljem programa eTEN sofinancira Evropska komisija. V okviru omenjenega projekta smo v NUK vzpostavili novo storitev *EOD* (okrajšava za *eBooks on demand*, slovensko »E-knjige po naročilu«), v okviru katere nudimo digitalizacijo gradiva iz naših zbirk po naročilu. Ponujamo monografske publikacije, ki so bile natisnjene med letoma 1501 in 1945. Elektronske knjige so v *PDF* formatu. Za njihovo uporabo je potreben program Adobe Acrobat Reader. Vse knjige, natisnjene po letu 1800, če je mogoče pa tudi starejše, pa lahko na željo uporabnika vsebujejo tudi samodejno generirano polno besedilo. Gradivo je mogoče poiskati in naročiti na <http://www.dlib.si/eod>. Vljudno Vas vabimo tudi k ogledu projektne domače strani <http://books2ebooks.eu/?lang=sl>. — **Nataša Jordan** <Natasa.Jordan@nuk.uni-lj.si>, Bibliotekarski raziskovalni center NUK, 28. jan. 2008

Odprto pismo Državni predmetni komisiji

Odprto pismo Državni predmetni komisiji za splošno maturo za slovenščino

V Sloveniji se splošna matura izvaja že dobro desetletje in v tem obdobju je bilo v okviru književnih besedil vsakoletnega maturitetnega sklopa dijakom in dijakinjam predstavljenih veliko avtorjev in njihovih del, o katerih so pisali v maturitetnih esejih. Glede izbora besedil in avtorjev je bila v razpravah izrečena marsikatera bolj ali manj naklonjena misel, ki je morda vplivala tudi na kasnejše odločitve pri izbiranju literarnih del na splošni maturi. Očitno pa so bili mnogo premalo glasni posamezni glasovi, ki so opozarjali na dejstvo, da doslej med maturitetnimi književnimi besedili še ni bilo dela, ki bi ga napisala avtorica. Zato se na vas obračamo z naslednjim vprašanjem: *Kakšni so razlogi za popolno ignoriranje avtoric pri izbiranju literarnih besedil na splošni maturi iz slovenščine?*

Ne moremo si predstavljati, da bi bil razlog v pomanjkanju kvalitetnih besedil, saj je v kanonu svetovne literature že zelo velik delež pisateljic, dramatičark in pesnic, prav tako umetniško vrednost njihovih besedil potrjujejo številne nagrade v svetovnem in v slovenskem merilu. Prepričane smo (našo trditev potrjujejo tudi številne študije s področij literarnovednih ženskih študij, feministične teorije in študij spolov), da je prispevek avtoric v književnosti izjemno pomemben, a ne zato, ker so ženske, temveč ker njihova dela odpirajo nove poglede na teme v književnosti in s tem omogočajo tudi v prostoru literarnega soočanja z reprezentacijami spolnih identitet drugačne perspektive, ki povečujejo občutljivost za enakopravnost obeh spolov ne le na področju literature, ampak tudi v vsakodnevem življenju. Ker je prav to eden izmed ciljev ne le slovenske družbe, ampak tudi Evropske zveze, ki ga je zapisala v številnih dokumentih (prav naslednje leto bo Trubarjevo leto in leto medkulturnega dialoga v skupnosti

sedemindvajseterice), predlagamo preseganje tradicionalnih vzorcev v družbi temelječi na znanju in enakih možnostih. Zato pričakujemo, da bo med literarnimi besedili v maturitetnem sklopu za leto 2009 vsaj eno, ki bo izpolnjevalo vse zgoraj navedene argumente za vključitev avtoric v maturitetni sklop, kajti besedila mnogih pisateljic nedvomno pomenijo pomemben in nespregledljiv prispevek h književnosti.

Podpisnice:

doc. dr. Katja Mihurko Poniž, Fakulteta za humanistiko Univerze v Novi Gorici,
red. prof. dr. Silvija Borovnik, Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru,
izr. prof. dr. Milena Mileva Blažič, Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani,
doc. dr. Vida Udovič Medved, Pedagoška fakulteta Univerze na Primorskem

— **Katja M. Poniž** <katja.mihurko-poniz@guest.arnes.si>, 30. nov. 2007

Spoštovane podpisnice javnega pisma Državni predmetni komisiji za slovenščino!

V svojem pismu ste nas opozorile na neuravnoteženost oziroma kar nesorazmerje, ki se ga zavedamo tudi sami in o katerem že od začetka svojega mandata pred štirimi leti intenzivno razmišljamo.

Razlogov, da nam kljub temu doslej v maturitetni sklop ni uspelo uvrstiti nobenega dela, ki bi ga napisala avtorica, je zagotovo več, kajti pri oblikovanju maturitetnega sklopa je treba upoštevati vrsto dejavnikov. Izhodišče so, kot ugotavljate tudi same, literarna (estetska) merila, saj morajo biti dela za svoje obdobje/zvrst reprezentativna – in ta merila zagotovo dosegajo številne pesnice, pisateljice, dramatičarke. Vendar so enako pomembni primerljivost izbranih besedil glede na izhodiščno temo/problem, njihova primernost za maturante in šolsko obravnavo ter zvrstna/vrstna pripadnost.

Pri izbiri besedil maturitetnega sklopa smo namreč mislili predvsem na to, da morajo omogočati dovolj tako vsebinskih kot oblikovnih povezav ter problem z vseh vidikov obravnavati enako poglobljeno in na enaki ravni, primerni za kandidate (med njimi je velika večina maturantov, starih 19 let). Hkrati smo pri izbiri tem pazili, da se te ne bi ponavljale, in v precejšnji meri prav zaradi iskanja drugačnosti nenamerno zanemarili načelo avtorstva (torej ženske roke). Ne nazadnje je na odsotnost del avtoric deloma vplivalo še dvoje: trudili smo se upoštevati tudi učitelje in tako enega izmed sklopov na njihovo željo dvakrat ponovili, letos pa ga – zaradi zvrstne/vrstne uravnoteženosti – omejili na dramatiko (dramatičark pa je na žalost znatno manj). Kljub naši želji, da bi v sklope vključevali tudi avtorice, se je tako do zdaj žal vedno izkazalo, da vse te zahteve morda bolje izpolnjujejo nekatera druga dela.

Ženski vidik smo sicer vsa leta skušali vključevati vsaj tako, da smo dijake z iztočnicami za pisanje esejev usmerjali tudi v razmislek o ženskih literarnih likih,

njihovih usodah in perspektivah. A tudi sami se še kako zavedamo, da je to veliko premalo in da je najbrž res čas za izbiro del, ki so jih ustvarile pisateljice ali dramatičarke. Vsekakor si bomo – tudi zato, ker bo tokratni sklop zadnji, ki ga izbira komisija v tej sestavi – letos še bolj prizadevali, da bi nam uspelo med dela maturitetnega sklopa vključiti tudi literarno delo katere izmed avtoric. — doc. dr. **Jerca Vogel** <jerca.vogel@telemach.net>, predsednica DPK za slovenščino za splošno maturo, 10. dec. 2007

Vsi argumenti, ki jih navajate in ki naj bi opravičili odsotnost avtoric in njihovih del pri maturi, ne vzdržijo resne strokovne kritike. Količinska »prisotnost« – v slogu: dramatičark je na žalost manj kot dramatikov – ne pomeni tudi merila za kvaliteto. Nenazadnje je Prešeren napisal eno samo pesniško zbirko, Kosovel pa izida svoje za časa življenja sploh ni učakal ... itd. Razmislite torej, kako bi vendar vsaj kako nobelovko uvrstili med maturitetno branje ... če že Slovenke za kaj takega niso dovolj dobre! — red. prof. dr. **Silvija Borovnik** <silvija.borovnik@uni-mb.si>, 11. dec. 2007

Podpiram pobudo podpisnic javnega pisma DPK za slovenščino – sicer ne vem, če se sploh lahko vmešavam, ampak če dovolite, bi napisala nekaj komentarjev k nekaterim argumentom v odgovoru predsednice maturitetne DPK za slovenščino:

1. »Izhodišče so /.../ literarna (estetska) merila, saj morajo biti dela za svoje obdobje/zvrst reprezentativna« – Besedila avtoric seveda ne morejo biti reprezentativna, če pa jih praktično ni v učnih programih.
2. »Vendar so enako pomembni primerljivost izbranih besedil glede na izhodiščno temo/problem« – To težavo bi se bržkone dalo rešiti tako, da se potemtakem pač izbere primerljiva 'manj reprezentativna', 'obrobnejša' besedila, s tem ne mislim samo avtoric, ampak tudi drugih zapostavljenih avtorjev. Dijakom kak odmikec od 'literarnega kanona' ne bi prav nič škodil. (Sicer pa: kako že nastajajo literarni kanoni? Sami od sebe gotovo ne, oblikujejo/oblikovali so jih konkretni ljudje z lastnimi preferencami!)
3. »njihova primernost za maturante« – Kolikor sem opazila, je človek pri 19-ih (pa že prej) že sposoben presenetljivo pronicljivo in zrelo (v okviru svojih izkušenj, seveda) razmišljati tudi o takšnih stvareh, ki jih na lastni koži še ni izkusil (sicer pa: abstrakcije je otrok sposoben že nekako od 11. leta starosti, če se prav spomnim). Edino, kar bi bilo treba narediti, bi bilo prilagoditi ocenjevalne kriterije (zahteve) starosti (torej izkušnjam) maturantov.
4. »morajo omogočati dovolj tako vsebinskih kot oblikovnih povezav ter problem z vseh vidikov obravnavati enako poglobljeno in na enaki ravni, primerni za kandidate« – Ta stavek je sporen, ker bi si na podlagi njega lahko kdo mislil, da so

besedila izpod 'ženske roke' manj poglobljena, manj primerna za kandidate ipd. (kot tista izpod peresa njihovih pisateljskih kolegov moškega spola).

Glavna težava je po mojem to, da očitno še nismo sposobni preseči mišljenjske sheme o obrobnosti 'ženske pisave'. Zato menim, da bi DPK pri izbiri besedil vsaj na začetku, tj. dokler vključevanje vseh, tudi 'obrobnejših' avtorjev ne bo postalo samoumevno, morala biti bolj pozorna tudi na načelo uravnoveženosti glede na spol avtorja. Bojim se, da se v nasprotnem primeru še vedno prevladujoči mišljenjski vzorec (s katerim smo okuženi prav vsi, ki smo šli skozi proces šolanja in literarne socializacije) ne bo spremenil in se bo samo še kopiral v naslednje generacije. — *Tajana Jamnik* <tajana.jamnik@gmail.com>, 15. dec. 2007

Cankarjevo 2008

V današnji *Mladini* (13. 10. 2007) v pismih bralcev piše piarovka MŠŠ Mihaela Praprotnik, da Cankarjevo tekmovanje bo in da ga bo organiziral Zavod RS za šolstvo. Na strani Slavističnega društva je še vedno izjava, da Cankarjevega tekmovanja ne bo, na Zavodovi strani pa nič novega. V začetku tedna sem pisala predsedniku SDS o ogorčenju med dijaki zaradi odpovedi tekmovanja, zato bi rada jasen odgovor. Bo Cankarjevo tekmovanje ali ga ne bo? — *Andrejka Šušmelj* <andrejka.susmelj@guest.arnes.si>, Gimnazija Nova Gorica, 13. okt. 2007

Z organizacijo Cankarjevega tekmovanja (CT) sicer nikoli nisem nič imel in tudi nimam (razen kot mentor), a ker kot vodja prenove CT poznam informacije in ker odgovora na vaše vprašanje še nisem zasledil, sem vam čutim dolžan odgovoriti. Ker je spomladi Zavod RS za šolstvo in šport odpovedal sodelovanje (zapisnik sestanka je na spletni strani slavističnega društva) in je ministrstvo za šolstvo sredstva za izvedbo CT zmanjšalo za 80 %, slavistično društvo ni moglo več prevzeti odgovornosti za izvedbo in organizacijo tekmovanja. Kolikor vem, slavistično društvo od takrat ne prejema več nobenih informacij o organizaciji tekmovanja in tudi ni povabljen k sodelovanju. Vprašanje bi torej moralo biti naslovljeno na ministrstvo ali zavod. Več o ozadju in vprašanjih, ki se sprožajo ob vse intenzivnejši marginalizaciji slovenskega jezika v šolstvu, pa na kongresu v Trstu. — *Klemen Lah* <klemnov@gmail.com>, 17. okt. 2007

Samo v informacijo: včeraj sem zasledila pri poročilih na Kanalu A, da bo vlada v naslednjih dveh letih financirala tekmovanje v oranju s 100.000 eur. Letos 45.000 in drugo 55.000 eur. Treba je financirati koristna tekmovanja! — *Alenka Hladnik* <alenka.hladnik@guest.arnes.si>, 17. okt. 2007

Alenki Hladnik se zahvaljujem za posredovano informacijo. V vednost sporočam, da bo Min. za šolstvo Slavističnemu društvu Slovenije namenilo (poleg finančne revizije zaradi suma nenamenske porabe sredstev v letu 2006) za tekmovanje v

materinščini 2007, tj. za Cankarjevo tekmovanje, nekaj več kot 5.000 evrov. Nekateri stvari so jasne, druge pa prozorne. — **Milena Mileva Blažič** <milena.blazic@guest.arnes.si>, 17. okt. 2007

Žal se kongresa v Trstu ne bom mogla udeležiti. Ne glede na metanje polen pod noge s strani Ministrstva za šolstvo in Zavoda za šolstvo pri organizaciji Cankarjevega tekmovanja mislim, da bi tekmovanje moralo obstati za vsako ceno. Občutek imam, da z odpovedjo ne bi ničesar pridobili, pač pa veliko izgubili. Tekmovanje stane, še posebej zato, ker je tako množično. Hkrati pa je treba poudariti, da učitelji pripravljamo tekmovalce, sodelujemo pri organizaciji in popravljamo naloge popolnoma ZASTONJ! — **Andrejka Šušmelj** <andrejka.susmelj@guest.arnes.si>, 17. okt. 2007

Ničesar nimam proti oranju! Še posebej ne, kadar mladi ljudje poleg redne šole orjejo po slovenščini in si tako širijo obzorja in utrjujejo svojo duhovno rast. Naj politiki in finančniki tega ne spregledajo! — **Jože Lipnik** <joze.lipnik@uni-mb.si>, 17. okt. 2007

Vsaj do volitev 2008 je traktor naše največje orodje, slovenscine se pa še pri Mladinski knjigi otepajo, to je jasno vsaj tistim, ki prejimate/jo njihova obvestila. — **Matjaz Rebolj** <matjaz.rebolj@ff.uni-lj.si>, 18. okt. 2007

http://24ur.com/bin/video_show.php?SVET_d=1192528800&show_media=60057173 – Matej Lahovnik je komentiral proračun vlade RS za leti 2008 in 2009, v katerem je vlada za tekmovanje v oranju namenila 100.000 evrov (*Kanal A* – oddaja SVET 1, 16.10.2007, 16.30 minuta oddaje). — **Milena Mileva Blažič** <milena.blazic@guest.arnes.si>, 21. okt. 2007

Še vedno nisem dobila jasnega odgovora niti od Slavističnega društva Slovenije niti od Zavoda RS za šolstvo, ali Cankarjevo tekmovanje bo. Dnevi pa tečejo ... Sicer pa so moji dijaki sklenili, da bodo sami organizirali interno tekmovanje in tako simbolično pokazali, da je materni jezik zanje najvišja vrednota. Žal ne razumem kolegov slavistov, ki ob ukinitvi tekmovanja iz materinščine fatalistično (ali pa kar resignirano) molčijo. Pričakovala sem, da se bo dvignil vihar, nazadnje pa se slišijo samo posamezni klici »vpijočih v puščavi«. — **Andrejka Šušmelj** <andrejka.susmelj@guest.arnes.si>, Gimnazija Nova Gorica, 23. okt. 2007

Citat: *Mislim, da bi tekmovanje moralo obstati za vsako ceno. [...] Hkrati pa je treba poudariti, da učitelji pripravljamo tekmovalce, sodelujemo pri organizaciji in popravljamo naloge popolnoma ZASTONJ!*

Zavzeto zagovarjam zastonjkarstvo (glej <http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/mh/wiki/vizobr.html>); tudi tale forum je zastonjarska dejavnost), vendar samo toliko časa, dokler te nimajo za norca. In prav to se dogaja s Cankarjevim tekmovanjem. Ministrstvo za šolstvo (uradnica Škrinjarjeva) prepove organizatorjem pobiranje kotizacij za devetletkarje, finančni izpad najprej sicer

nadomesti s subvencijo, potem pa z izgovorom, da je bil denar porabljen nenamensko, pošlje organizatorju na vrat finančno revizijo in subvencijo drastično zniža, češ naj napraskajo denar za nagrade, malice in kulturne prireditve ob podelitvi, kjer vejo in znajo. Ko gre za tekmovanje traktoristov, ji kaj takega tudi na misel ne pade, saj se natančno ve, koliko stane v naši ruralni očetnjavi traktorska ura – uspeti upa samo pri navdušenih slavističnih udarnikih, ki radi izgorevajo zastonj, se s tem še hvalijo in tako jemljejo vrednost svojemu strokovnemu delu. Pri obsežnem in zahtevnem projektu, kot je Cankarjevo tekmovanje, so rezultat volonterstva improvizacija, šlamparija in posledično jeza na vse slovenistično. S takim tekmovanjem nočem imeti nič, še manj z oblastjo, ki brezobzirno in neodgovorno jemlje tu, da bi lahko plačevala svoje politične obljube drugje. — **Miran Hladnik**, 23. okt. 2007

Dragi Miran, ali bi lahko te tvoje kratke, a toliko bolj jedrnate misli o problemu CT prišle v še širšo javnost, saj upam in mislim, da bodo stanovski kolegi in kolegice, slavistke in slavisti, počasi začeli razumeti, za koga in kaj smo se borili in se še borimo. Sprašujem se, ali bo to gospod Saksida kdaj razumel, ki se je zdaj pojavil kot odrešitelj in vehementno prevzel Cankarjevo, češ saj Cankarjevo mora biti, v kar itak nismo nikoli dvomili. Upam, da bo vsaj toliko let delal »zastonjkarsko«, kot smo mi. Najmanj po desetih letih se pa spet slišimo! In če bo že sam delal zares brezplačno, ali bo poskrbel, da bodo slavisti/ke, na katerih je levji delež, plačani za svoje dodatno, odgovorno in res garaško delo??? — **Marija S. Leskovar** <marija.leskovar@guest.arnes.si>, 23. okt. 2007

Čeprav se v zvezi s Cankarjevim tekmovanjem nisem mislila oglasiti, enostavno ne morem biti več tiho. Cankarjevo tekmovanje, kot vem, verjetno bo. In prav je tako. Najlažje je, če se slovenisti kregamo med seboj, kako in kaj (ali celo zakaj. Kot predsednica Slavističnega društva v Ljubljani 1994–1997 sem več let sodelovala pri organizaciji tekmovanja tako na občinski kot republiški ravni. Niti na misel mi ni prišlo, da bi bila za to delo plačana. Že leta prej in do današnjih dni sem bila in ostajam popravljalka testov in spisov. Bolj ali manj zastonjkarska. Bila sem tudi sestavljalka tekmovanja, tako testa kot spisa. Tudi bolj ali manj zastonjkarska. Sem pa v vseh teh primerih strokovno napredovala. Zato upam, da se lahko oglasim v razpravi, ki se mi ne zdi vredna ne slovenistov ne tekmovanja. Vedno je bilo delo bolj ali manj zastonjkarsko in vedno smo se srečevali (oz. bolj srečevale, saj je bilo kolegov malo) ene in iste osebe. Ko je koga zamikalo pridobivanje točk, se je na novo pridružil, ko jih je nabral ali ugotovil, koliko je dela, je tako hitro, kot se je pojavil, tudi odšel. Eni in isti smo ostajali. Skupaj z dodatnim, odgovornim in garaškim delom. Vedno smo govorili o tem, koliko je dela ter da ni plačano, a nikoli nam ni prišlo na misel, da bi Cankarjevo tekmovanje enostavno ukinili. Pogosto smo vsaj v ljubljanski regiji kritizirali slabo ali slabše pripravljeno tekmovanje, vendar naše kritike nikoli niso bile na ravni, kot jo berem danes na SlovLit-u. Pa so bila tekmovanja, ki smo bila na meji regularnosti ali še to ne.

Tisti, ki поблиže poznamo večletno delo obeh »vpletenih«, Slavističnega društva Slovenije in Zavoda za šolstvo, lahko priznamo, da je bil denar vedno problem, a da smo vedno našli rešitev. Dolgoletni vodja CT Vlado Pirc je ob svojem osnovnem delu opravil ogromno dela – pa smo se mu kaj zahvalili? Mislite, da njegovo delo ni bilo tudi bolj ali manj zastojkarsko? Lepo in prav se mi zdi, da je nekdo v situaciji, kakršna je nastala, pripravljen prevzeti pripravo letošnjega tekmovanja za Cankarjevo priznanje in menim, da bi bilo bistveno bolje, če smo mu/jim pripravljene pomagati, kot da udrihamo po njih. Denarju in ministrstvu navkljub. Zaradi koga smo »zastojkarji« vedno zraven? Zaradi učencev in slovenske besede. Zakaj mora Cankarjevo tekmovanje preživeti? Zaradi učencev in slovenske besede. Ne razumem in nočem razumeti, za kakšen boj naj bi šlo. Nekaj je, če utemeljujemo svoje zahteve, drugo je, kako smo odgovorni svoji stroki, učencem in nenazadnje tudi samim sebi. — **Mojca Honzak**
<mojca.honzak@guest.arnes.si>, 24. okt. 2007

Ob vseh težavah, ki so kar naprej s CT in imajo zelo pestro večdesetletno zgodovino, tekmovanje samo pa sloni na požrtvovalnosti sodelujočih, mogoči samo še med učitelji (s tem ministrstvo prikrito špara, zdaj bi rekli, »zmanjšuje stroške«), se mi zastavljata vsaj še dve deloma strokovni vprašanji:

– naj bo tekmovanje množično ali elitno (tj. naj se iščejo res najboljši med najboljšimi mladimi poznavalci SJK ali naj bo naravnano na povprečne zmožnosti in dostopno vsem) in

– naj bo tekmovanje po ciljno oblikovni plati ponavljanje vzorcev sedanjih oblik eksternega preverjanja ali naj bo njihova alternativa, ki omogoča zasledovanje tistih izobraževalnih ciljev in oblik, ki tako pri eksterne preverjanju kakor pri rednem pouku lahko pridejo manj do veljave.

Sama menim, da bi bilo smiselno razmišljati v to smer, in tako z zainteresiranimi učenci razvijati tiste dejavnosti in vsebine, ki gredo iz sicer pogosto utemeljenih razlogov pri pouku bolj mimo. To so predvsem dejavnosti s skrajnega roba učnih ciljev in standardov: poglobljeno, osamosvojeno spodbujanje besedne ustvarjalnosti, spodbujanje jezikovno- in literarnosistemskega znanja ter njegove uporabe pri reševanju zahtevnih problemov.

Prvo možnost si predstavljam npr. kot tekmovanje v ustvarjalnem pisanju (branje izbranih primerov razpisanega proznega, pesniškega ali dramskega žanra ali vrste bi bilo v tem primeru nujen pogoj za študij različnih ustvarjalnih možnosti). Sem nadalje sodi vizualno predstavljanje literarnih predlog (odrsko, medijsko, likovno ...), nemara še kaj. Izvedba, merila selekcije ipd. bi se pač fleksibilno prilagajala. Za vse te oblike je branje literature izhodišče, cilj pa ustvarjalna nadgradnja.

Druga možnost vključuje v današnji pedagoški javnosti manj cenjene oblike, saj smo na pomen nekaterih vrst znanja kar pozabili (npr. na dejstvo, da se trajnost nekaterih znanj pridobi mdr. s ponavljanjem – drilom – vsebin in načinov rabe, ki

potem služijo za reševanje novih problemov, tudi kadar tisti hip ni zraven leksikona ali interneta). Zato ugotavljamo šibko znanje pravopisa, oblikoslovja, časovno-prostorsko ignoranco pomembnih literarno kulturnih pojavov ipd. Tekmovanje bi bila priložnost, da te vsebine, ki so neizogibna sestavina kulturne pismenosti, z intrigantnimi nalogami priključimo v širšo zavest učeče se mladine. V Franciji je npr. narek prestižno vseljudo tekmovanje, nemara bi lahko bilo tudi oblika CT? Ali kviz, ki zahteva poznavanje literature – fragmentov, citatov, kulturnega konteksta. Oblike bi lahko variirale, v enem letu ali v daljšem obdobju bi prišle na vrsto zelo različne.

Te moje misli so le priložnostne in neizdelane. Če bo kak diplomant pri volji, bo morda o tekmovanjih iz materinščine kdaj tudi kaka raziskava. Zaenkrat izhajam iz lastnih zaznav primanjkljajev med učečo se mladino, oporo pa imajo moji predlogi tudi v pedagoški in didaktični taksonomiji ciljev. Sama sem že nekajkrat menila (a ne dovolj na glas), naj bi slavistično društvo pripravilo posvet o teh možnostih. To bi kot strokovni organ z didaktično sekcijo bilo skoraj dolžno narediti. In obenem zahtevati za pripravo po številu in strokovnosti adekvatno ekipo in stimulacijo izvajalcev. ZŠ bi bil tudi v novih razmerah dobrodošel sodelavec. — **Boža Krakar Vogel** <boza.krakar@guest.arnes.si>, 25. okt. 2007

Iz Pariza malo sledim Vasim razmisljanjam o CT. Boza Krakar Vogel je v svojem zanimivem pismu omenila tudi francoska tekmovanja, zato bi rada dodala samo nekaj podrobnosti o tem. V Franciji imamo zelo prestižno nacionalno tekmovanje za dijake, to je *Concours général*. Tekmujejo lahko vsi dijaki pred maturo (francoscina, matematika, fizika, jeziki itd). Vendar je tekmovanje tako zahtevno, da profesorji prijavijo samo res najboljše. Nagrajencev je vsega skupaj približno okrog 1000; ti dobijo nagrado na slovesnosti v veliki dvorani na Sorbonni, izroci jo navadno kak minister ali celo predsednik. Uradno za to tekmovanje ni nobenih posebnih priprav, res pa je, da se profesor, ki svojega dijaka prijavi, rad malo (seveda zastonj) potruži, kajti nekaj takega se mu navadno lahko zgodi kvecjemu samo enkrat v življenju. Kolikor vem, obstaja *Concours général* za vec kot sto let. Nimam pojma, koliko zadeva stane, vendar gotovo ne veliko. Nagrade (knjige, zgoscenke) dajo navadno zalozniki. V vecini primerov nagrajencev gre bolj za znanje kot pa za resnicne literarne sposobnosti.

Poleg tega imamo ze kakih 15 let splosno ljudsko tekmovanje v nareku, ki ga je vpeljal Bernard Pivot, ki je na televiziji vodil znano literarno oddajo. Narek organizira televizija, nanj se lahko prijavi vsakdo, vsaj na prvi ravni. Tako osebno poznam ribica, zdravnico, nogometasa, oficirja, ki redno tekmujejo. Zadnje tekmovanje se dogaja na televiziji v živo in tudi sama rada pisem narek doma pred televizorjem. Na tem nivoju gre seveda za najbolj problematice primere v francoski ze tako komplicirani pisavi. Naslednji dan si pa telefoniramo in se lahko pohvalimo, da smo v nareku Bernarda Pivota napravili »samo« 10 napak!

Seveda je ta medijski narek dobrodosel, vendar se mi zdi, da se bolj poudarja brezno med elito in vecino Francozov, ki jim ta aristokratski pravopis dela vedno vecje preglavice. Tako prihajajo na nase univerze dijaki, z maturo, seveda, ki niso sposobni napisati niti stavka brez napake. Da ne govorim o tujcih, ki ne morejo sami ne prebrati ne izpolniti navadnega administrativnega obrazca ... Skratka, rada bi Vam povedala, da se ne trudite zastonj, da imamo v Sloveniji sreco z enostavnim pravopisom in da mladi Slovenci pisajo kar lepo slovenscino, na kar ste lahko ponosni vsi slovenisti. Kar se pa tice literarnih sposobnosti, je pa to stvar talenta. Vendar tudi talent potrebuje najprej instrument, torej jezik, ki ste mu ga dali. — **Antonija Bernard** <ToniaBER@aol.com>, 26. okt. 2007

Citat: *Niti na misel mi ni prišlo, da bi bila za to delo plačana.*

Moj komentar na repliko Mojce Honzak se ne tiče le Cankarjevega tekmovanja, ampak *forme mentis*, po kateri je prepoznaven velik del slavistične srenje. Zaradi nje nas z lahkoto zmanipulira vsak državni uradnik, praktično razmišljajoča javnost pa nas debelo gleda. Radi bi veljali za pedagoško elito, ker pa nam družba, ki jo servisiramo, tega statusa ne prizna, se umikamo v donkihotsko pozo in iz nje prepričujemo občutljivejše dijake. Namesto da bi iskali soglasja z okolico (v našem primeru: namesto da bi jo prepričali v nujnost podpore CT), se obnašamo po zgledu romanesknih junakov, ki so naši adolescentni publikli tako zelo blizu, tj. kot plemeniti posamezniki visoko nad pritlehno družbo, ki na koncu sicer moralno zmagajo, toda fizično propadejo (v našem primeru: pedagoško izgorijo). To patetično fantazmo pri Slovencih krepi še kult žrtvujočega se materinstva; da, tudi po Cankarjevi zaslugi. Utemeljevanje dejavnosti v etiki garaštva in žrtvovanja za skupnost («zaradi učencev in slovenske besede») nas vrača stopnico nazaj na lestvi civilizacije, oblastnikom pa nudi priročen alibi za ignoranco našega dela. Ker se z zastonjkarstvom tako radi hvalimo, ne smemo protestirati proti ravnanju birokrata, ki ne le da ni bil pripravljen plačati popraviljanja testov in spisov, ampak je ukinil celo malice in knjižna darila za tekmovalce. Če bi delo nagradil (tako kot po tarifi poravnava stroške drugih projektov v nacionalnem interesu, npr. strojne ure bageristov in tovornjakarjev ob naravnih nesrečah), bi nam namreč odvzel tisto, po čemer se odlikujemo od preostalega sveta in kar nam je očitno najljubše: mazohistično zavest žrtvovanja za plemeniti cilj in napuh izvoljenih, ki se hrani iz tega.

Kakor mi je simpatična vsaka dejavnost, ki ni spočeta iz misli na finančni blagor, pa je pri Cankarjevem tekmovanju, katerega obseg in pomen je primerljiv z nacionalno maturo, zanemarjanje materialne podlage neodgovorno in destruktivno. Matura ima za sabo cele službe, pri CT pa naj bi se podobnega posla šli na horuk (»Cankarjevo tekmovanje za vsako ceno!«) iz golega pedagoškega erotizma. Ni čudno, če na podlagi takih in podobnih fantastičnih pričakovanj sovražni nam sodržavljani ironično konstatirajo, da učitelj slovenščine ni poklicni profil, ampak

prej diagnoza. Dragi kolegi, ne bodimo ovce in ne požvečimo vsega, kar nam vrže v jasli skopi gospodar, saj nam sicer res, kakor je zapisala sočutna roka, ni pomoči.

P. S. Mimogrede moram popraviti mnenje, da je Vlado Pirc koordiniral CT »bolj ali manj« zastonj. Organizacija CT je sodila med njegove službene naloge na Zavodu za šolstvo, SDS pa se mu je povrh vsako leto zahvalilo v obliki avtorske pogodbe. — **Miran Hladnik**, 28. okt. 2007

Problema sicer ne najbrž reši, kajti v intervalu med cankarjansko »pametjo« (pa srcem in vsem ostalim, kar sodi k *ex ante* zametkom pravih elit) in od taistega gospoda izumljeno »tolsto kračo« (ki si jo *ex post*, včasih pa tudi že kar vnaprej režejo »priznane elite«) je tako rekoč zvezno razmazano vse tisto, ko pristajamo na takšne mešanice erotike in denarnice, ki iz slednje jemljejo z žaljivo nizkimi deleži, saj se zanašajo, da je nagnjenost k nadomeščanju cekinov z notranjo motiviranostjo udeležencev še vedno dovolj velika. Seveda je. In prav zato je tole pisanje tako pomembno. Sam bi ga podkrepil z mislijo, da je treba zagotoviti možnosti za profesionalno, korektno plačano delo vseh, ki tako pomemben način pridobivanja znanja organizirajo, vodijo, izvajajo in nadzorujejo; tu je potem tista knjigovodska »pozitivna ničla«, nad katero je še vedno več kot dovolj prostora za del, ki naj ga prispevajo pedagoški eros in druge navznoter, mimo žepa usmerjene stimulative neoprijemljivosti. — **Jože Andrej Čibej** <ekorist@siol.net>, 28. okt. 2007

Hvaležna sem prof. Hladniku, da je spregovoril o zastonjkarskem delu in njegovih posledicah. Pričakovanja, da se bo določeno delo opravljalo zastonj ali pod ceno, so prisotna ne le v šolstvu, temveč tudi v kulturi – honorarji za dela, po katerih se je povpraševanje od vstopa v EU podvojilo, če ne že kar potrojilo (npr. prevajanje, urejanje in lektoriranje (prevodnega) leposlovja), še vedno drastično padajo. (Če se komu zdi, da so honorarji enaki, bi rada spomnila, da smo imeli vmes inflacijo.) Kulturniki pa nič. Predvidevam, da je temu tako predvsem zato, ker se nimajo časa bosti z birokratskimi mlini, ker je treba za isti zaslužek delati trikrat več. Rahlo pa tudi sumim (resnično upam, da se motim!), da tisti, ki so blagoslovljeni z državno štipendijo ali statusom samozaposlenega v kulturi s pravico do plačevanja prispevkov za socialno zavarovanje iz državnega proračuna, molčijo zato, ker se bojijo, da bodo te ugodnosti izgubili. Tiste, ki še upajo, da bodo teh ugodnosti deležni, če bodo dovolj pohlevni in ponižni (tj. pridni), pa obveščam, da obstaja zelo velika verjetnost, da bo njihova vloga zavrnjena z utemeljitvijo, da njihovo »delo v zadnjem triletnem obdobju ne izkazuje izjemnega (vrhunskega) kulturnega prispevka« (zlasti če so mlajši od 60 let (približno v tej starosti že lahko malce računaš na kakšno nagrado oz. priznanje za svoje delo) oz. nimajo podpore določenih skupin (prim. D. Poniž, *Trnje v Arkadiji*) – izjeme seveda obstajajo, a (po mojem) potrjujejo pravilo).

Na tem mestu naj poudarim, da nikakor nimam namena nikogar napadati, še manj pa obsojati – ne šolnikov ne kulturnikov. Tole je kvečjemu poskus zapisati, kaj sem (ker pač delujem na tem področju/teh področjih) mimogrede opazila. Tudi

sama sem doslej marsikaj delala zastoj, priznam (npr. urejala slovensko različico spletne revije *Pobocza/Obrobja*), pa me je izučilo. V današnjem (kapitalističnem) svetu je vrednost dela pač enaka ceni, ki jo posameznik za to delo postavi. Da ne omenjam tega, da kdor dela pod ceno ali celo zastoj, pljuva v skledo ne le sebi, ampak tudi stanovskim kolegom (prim. zakon povpraševanja in ponudbe kot mehanizem oblikovanja cen v tržnem sistemu).

Skratka, po mojem mnenju so težave s sredstvi za izvedbo CT le eden izmed simptomov trenutnega stanja (tudi duha) v slovenski družbi. Ali Slovenci res raje fatalistično sprejemajo vsako breme, ki se jim ga naloži, v upanju, da jih ne bodo fasali? (Ali že veste, kako se lahko izogneš revoluciji (če si kapitalist)? Samo paziti moraš, da raji ne naložiš preveč naenkrat, ampak na pleča pomalem dodajaš več in več. Raja tako niti ne bo opazila, da nosi vedno težje breme.)

Mogoče bo pa tole pomagalo. Podobne razmere (padanje standarda, razpadanje zdravstvenega sistema in sociale sploh) so Čehi in predvsem Poljaki prebrodili v devetdesetih letih. Zdaj se tam trudijo zadeve izboljšati. Slovenci pa, ki jim je bil radikalen preobrat v zolajevski kapitalizem v poosamosvojitvenih časih prihranjen, so se odločili za uvedbo turbokapitalizma v 21. stoletju. Torej smo na lestvici padli pod Čeha in Poljake! (Kar, mimogrede, dokazujejo tudi evropske raziskave.)

Posveti o slovenskem jeziku, ki so najavljeni, so morda zvonjenje po toči. Pozablja se na bistvo. Kaj nam bo jezikovna politika, če ne bo besednih ustvarjalcev (tudi ti so uporabniki jezika)? Če ne bomo nič vlagali v ljudi z jezikovnim talentom, se bodo ti pač odločali za druga, bolj praktična področja delovanja (saj ste najbrž opazili, da je današnja mladina dosti bolj prilagojena na novi ekonomski sistem, kot smo mi). Saj ne pravim, da morajo pisati (kajti biti pisatelj/pesnik je že praktično sinonim za družbenega zajedalca), ampak (dobre) lektorje in urednike pa le potrebujemo, zdaj, ko se toliko prevaja iz jezikov naših novih evropskih sodržavljanov. Ali pač ne? Beseda urednik dandanes čedalje redkeje pomeni to, kar je pomenila v času SFRJ (urednik besedilo pozorno prebere in sodeluje z avtorjem/prevajalcem) – le redke založbe imajo še zaposlene tovrstne urednike. (Ja, zato je dandanes v knjigah nekaterih založb toliko napak: ker založba iz varčevalnih ukrepov najame lektorja, ki zelo pogosto besedilo prebere enkrat samkrat, korekture pa opravi kar avtor/prevajalec sam.) — **Tatjana Jamnik** <tatjana.jamnik@gmail.com>, 28. okt. 2007

Naj vsemu napisanemu dodam še to, da Ministrstvo ignorira tudi potrdila o strokovnem spopolnjevanju, ki jih izdaja SDS, torej potrdila za udeležbo na seminarju za mentorje CT. Na mojem primeru smo torej januar-februarsko hajko za potrdili gnali zastoj, niso napisana na pravem obrazcu, kar pa ne piše v nobenem pravilniku, ampak samo v obrazložitvi moje vloge za napredovanje v naziv. Protestantske prekmurske pozdrave, — **Katka** <katarina.rous@guest.arnes.si>, 31. okt. 2007

Citat: *Niti na misel mi ni prišlo, da bi bila za to delo plačana.*

Še eno pojasnilo: ministrstvo je nekoč dejalo, da se tekmovalcem devetega razreda OŠ ne zaračunava prispevka za tekmovanje, ker potrebujejo točke in da bodo primanjkljaj pokrili s proračuna. Letos so se OŠ temu primerno odzvale in poslale na tekmovanje izključno učence devetega razreda. prispevek za tekmovanje smo torej lahko zaračunali samo srednješolcem. S tem denarjem smo kupili knjižna darila za zlate, malico in vse drugo ter ocenjevalke pa nafehtali. S kakšno pravico srednje šole plačajo osnovne pa ne? Kakšen je smisel tekmovanja za srednješolce? Vemo, da ne morejo pridobiti niti štipendije. Našemu območnemu društvu je torej ministrstvo dolžno preko 1500 evrov. Osebno sem zaključila bilanco zastojkarskega dela, saj ni profesionalno, ni primerno našemu statusu, ugledu in strokovnemu napredovanju. Zavod za šolstvo pa je že poslal razpis tematskega sklopa, saj je s tem tudi morda upravičena njegova vloga, ki menda tudi nekaj stane. In še primer naših plač, ko nam ministrstvo že leta ne izplačuje povečanega obsega dela! Kaj pa to, kolegice in kolegi, ki še kar delate na moralni pogon. Bencin se je že dvakrat podražil! —[Alenka Prebičnik Sešel](mailto:alenska.prebicnik-sesel@guest.arnes.si) <alenska.prebicnik-sesel@guest.arnes.si>, 7. nov. 2007

http://www.airbeletrina.si/index.php?option=com_content&task=view&id=695&Itemid=1 – **Lena Vastl**, Mučen boj za Cankarjevo tekmovanje, članek iz spletnega časopisa *Air beletrina*.

http://www.airbeletrina.si/index.php?option=com_content&task=view&id=701&Itemid=1 – **Lena Vastl**, odmevi na Cankarjevo tekmovanje, drugi članek iz istega spletišča.

http://www.airbeletrina.si/index.php?option=com_content&task=view&id=877&Itemid=1 – **Lena Vastl**, Iskanje izgubljenega časa – o zapletih na letošnjem Cankarjevem tekmovanju v novem, tretjem spletnem članku.

Spoštovani organizatorji tekmovanja za Cankarjevo priznanje 2007/08! Kot vodja nekdanje skupine za prenovu Cankarjevega tekmovanja v okviru slavističnega društva sem vesel, da ste že v letošnjem letu vključili vse temeljne spremembe, ki smo jih predvideli v slavističnem društvu (ena oblika preverjanja – spis, nov ocenjevalni obrazec, tristopenjsko tekmovanje, omejitev tekmovalcev na višjih ravni, enotna komisija na državni ravni ...). Taka oblika tekmovanja bo gotovo poenostavila organizacijo in omogočila bolj ustvarjalen pristop k tekmovanju. Žal pa sem dolžan opozoriti, da ni bila vključena ena izmed pomembnejših sprememb: plačilo učiteljem in komisiji za popravo spisov (priprava bi še naprej ostala prostovoljna). Namesto tega ste, žal, učiteljem zagrozili, da bo *organizator zavrnil vse tekmovalce tiste šole, ki na regijsko tekmovanje* ne bo poslala »popravljalca« spisov. Če sem še lahko tiho ob pritisku na učitelje slovenščine, ki že tako klecajo pod številnimi obremenitvami, pa ne morem biti tiho ob tem, da se za sredstvo grožnje vključuje učence in dijake. Ti s problemi pri organizaciji Cankarjevega tekmovanja nimajo nič, zato bi jim morali zagotovi udeležbo na tekmovanje ne

glede na to, ali je njihova šola zagotovila popravljalca. V upanju, da boste upoštevali to spremembo, vas lepo pozdravljam in vam želim čim manj zapletov pri nadaljnji organizaciji. — **Klemen Lah** <klemnov@gmail.com>, 8. jan. 2008

Dragi Miran, rad bi te podprl v tvojih prizadevanjih oz. v tvojem ironično jeznem zapisu 28. 10. 2007 in 23. 10. 2007. Na kratko ti bom posredoval informacijo o svoji osebni izkušnji oz. drži-položaju. To je najprimernejše, saj gre za dejstva.

Zastonjkarstvo, zoper katero protestiraš, ne izhaja zmerom le iz hlapčevstva; tudi iz »sile«. Če hočem izdati – vsaj na internetu ali tako, da postanejo bravcem dostopne – svoje misli, moram dati svoj tipkopis (računalnika ne obvladam) pretipkati, korekture pretipkanega opraviva z ženo, avtorskemu honorarju se odpovedujem; subvencije od MzK ne dobivam, nekaj – kot ostali kolegi – od SAZU, a daleč premalo za nujne stroške. Torej: z ženo izdajava RSD (rekonstrukcijo in reinterpretacijo slovenske dramatike (<http://www.kermauner.net/szk.asp>)) za najin denar. Lani sva izdala 9 knjig; ne računam na knjigo *Drama* (maša?) *Ivana Mraka*. Knjigo je MzK deloma subvencioniralo založbi Revija 2000. Za stroške pretipkavanja itn. sem dobil 1000 evrov. A knjiga obsega čez 400 velikih strani drobnega tiska.

Sem zato, ker pišem in izdajam RSD skoraj zastonj, res norec? Verjetno me mnogi imajo za takšnega. A sam pred sabo? Zastonjkarim, ker bi sicer sam sebe zaviral. Nujno zlo. Hvala bogu, imam dovolj pokojnine za takšno izdajanje, oba z ženo sva skromna: starec ne potrebuje veliko.

Ker le malo ljudi – tudi slavistov – bere RSD, ta moja dejavnost ne služi promociji mene, zadosti sem jo dosegel; zadošča le mojemu čustvu, ki ga – napol avtoironično – imenujem tudi poslanstvo ali vizija. V tem sem soroden Cankarju, Prešernu, Mraku, dejansko norcem. Soroden sem jim ne po njihovi veličini, ampak pa njihovi zagrizenosti; da so vztrajali v skoraj gluhem prostoru. Vsekakor pa v – skoraj – neplačanem. Po svoje sem »navdušen slavistični udarnik«. »Volonter«, kot pišeš. Celo ponosen na to.

Naj se grem stavko? MzK in njegovi praktiki-ideologi, bodo zadovoljni, če bom molčal, udaril bom le sebe. Avtoprevoznikov se bojijo, to so močni fantje, ki znajo prijeti za cepec. Če bolj se boje stavke carinikov. Tudi stavka šolnikovo bi dosegla svoje; šol le ne morejo zapreti. Pesnika, pisatelja, znanstvenika pa zlahka prezrejo; ni jim potreben, razen če se udejstvuje na njihovi strani kot služabnik. (Naj koga imenujem? Sta Tone Jerovšek in Peter Jambreč res znanstvenika?)

Torej: na zastonjkarim iz »plemenitosti«, ni mi do »moralne zmage«, niti »mazohist« nisem, vsaj tako menim. Nočem biti ovca, ne priznavam gospodarjev, o katerih govoriva in ki so nama obema zoprni, vendar pišem – skoraj – zastonj. Je torej mogoča tudi ta tretja pozicija? Pozdrav, — **Taras Kermauner**, 21. 1. 2008, posredovala **Severina Lotrič** <severina.lotric@gmail.com>, 26. jan. 2008

Knjižne novosti

Boris A. NOVAK: *Pogledi na francoski simbolizem*. Ljubljana: Študentska založba (Knjižna zbirka Scripta), 2007.

Avtor analizira temeljne značilnosti simbolizma kot umetnostnega in duhovnozgodovinskega obdobja, ki s specifično rabo simbola poskuša obnoviti duhovno vertikalo in izreči neizrekljivo skrivnost izgubljene transcendence. Knjiga pregledno predstavlja utemeljitelje simbolizma (Baudelaira, Verlaina, Rimbauda in Mallarméja), simbolistično šolo v ožjem smislu besede ter mednarodno razširitev tega gibanja po evropskih in izvenevropskih književnostih, vključno s slovensko. Posebno vrednost knjige predstavljajo številni Novakovi novi prevodi simbolističnih pesmi. — **Gašper Troha**

Denis PONIŽ (ur.), Anja BAJDA idr.: *S/Š/Z: Smole, Šeligo, Zajc: zbornik dramaturških razprav 2007*. Ljubljana: AGRFT, 2007.

Oddelek za dramaturgijo Akademije za gledališče, radio, film in televizijo je izdal že četrti zbornik dramaturških razprav študentov dramaturgije. Zbornik S/Š/Z (Smole, Šeligo, Zajc) v osmih prispevkih študentov dramaturgije različnih letnikov predstavlja njihove raziskovalne poglede na tri izjemno pomembne dramatike, ki so sooblikovali podobo slovenske dramatike v drugi polovici dvajsetega stoletja. Prepričani smo, da je delo bodočih profesionalnih dramaturgov tako pomembno in hkrati odgovorno, da ga velja predstaviti širši strokovni javnosti, saj tudi njihovo kasnejše delo, kot tudi ustvarjalnost vseh drugih študentov, ki se šolajo na AGRFT, ves čas spremlja in kritično vrednoti tako strokovna kot tudi laična javnost. — **Denis Poniž**, mentor in urednik zbornika

Milan DOLGAN: *Dr. Metod Turnšek urednik in časnikar: pred bližnjo stoletnico rojstva*. Trst: Mladika in Celovec: Slovenski narodnopisni inštitut Urban Jarnik, 2007.

Milan Dolgan v knjigi predstavlja silovito kulturno in družbeno delovanje dr. Metoda Turnška. Turnšek je bil vzgojitelj v Slomškovem zavodu v Ljubljani. Postal je tudi urednik verskih revij in knjig, ki jih je izdajal stiški samostan. Že pred vojno se je začel posvečati koroškimi Slovincem. Med vojno je doktoriral in se usmeril v versko narodopisje. Takoj po vojni se je začel usmerjati v pisateljstvo in postal narodopisni raziskovalec celotne Primorske. Predstavljeni so Turnškovi verski, narodopisni, zgodovinski, kulturni, literarni in politični članki. — **Martina Piko-Rustia**, SNI Urban Jarnik, in **Andrej Lampichler**, Krščanska kulturna zveza

Kozma AHAČIČ: *Zgodovina misli o jeziku in književnosti na Slovenskem: protestantizem*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Zbirka Linguistica et philologica, 18), 2007.

Monografija najprej z vidika zgodovinske sociolingvistike predstavi pregled nekaterih glavnih tem s področja jezika in književne produkcije na Slovenskem v 16. stoletju. Največji del monografije obsega analiza prve slovenske slovnice Adama Bohoriča iz leta 1584. Če je do sedaj veljalo, da se je Bohorič zgledoval po Melanchthonovi slovnici, lahko na podlagi novih podatkov opazujemo tudi druge vplive: od vpliva ene izmed priredb Donata do vpliva slovnice nemškega slovničarja Johannes Claja. Hkrati pa delo opozarja tudi na humanistični duh Bohoričeve slovnice in Bohoričevo samostojnost pri mnogih rešitvah, pomembnih za zgodovino slovenskega jezikoslovja. V nadaljevanju delo utemeljuje, zakaj lahko dodatek v štirijezičnem slovarju Hieronima Megiserja (MD 1592) glede na tedanje stanje na področju evropskega jezikoslovja označimo kot nekakšno malo slovnico štirih jezikov. Proučuje tudi jezikovna vprašanja, s katerimi so se v različnih delih ukvarjali slovenski protestantski pisci, ter jezikovno terminologijo, ki je ob tem nastajala. Še posebej zanimive rezultate je prinesla obravnava možnih predlog za prevajanje svetopisemskih besedil: predvsem nov je podatek o tem, da naj bi bila osnova za Trubarjevo prevajanje Nove zaveze Erazmovo besedilo, za prevajanje psalmov pa bogato komentirani prevod Wolfganga Muscula in Rudolpha Waltherja. Izvirna dela slovenskih protestantskih piscev pa delo razižče z vidika njihovega retoričnega oblikovanja. Kljub zapleteni tematiki je delo pisano v privlačnem, bralcu prijaznem slogu, razumevanje tematike pa dodatno olajšajo številni grafični prikazi in bogat slikovni material. — *Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU*

Alenka ŠELIH idr.: *Pozabljena polovica: portreti žensk 19. in 20. stoletja na Slovenskem*. Ljubljana: Tuma in SAZU (Razprave / Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Razred za zgodovinske in družbene vede, Razred I: Historia et sociologia, 22), 2007.

V *Pozabljeni polovici* so predstavljene biografije 129 žensk, ki so v 19. in 20. stoletju pomembno soustvarjale umetniško, znanstveno in javno delovanje v Sloveniji. Gre za obuditev in vzpostavitev ženskega spomina, vpogled v življenje žensk, ki so v razmerah in času, v katerem so živele, kljub in navkljub nenaklonjenosti do javnega delovanja žensk, presegle okvire osebnega in zasebnega življenja in delovanja ter posegle v javno življenje na mnogih področjih. Zbornik skozi osebne zgodbe tudi dokumentira način vstopanja žensk v javno in politično življenje v Sloveniji, ustanavljanje prvih ženskih političnih organizacij in društev, borbo za emancipacijo žensk v javnem življenju, na primer za volilno pravico. Zgodbe nam torej skozi osebne usode veliko povedo o splošnem položaju žensk in duhu časa v Sloveniji v določenem zgodovinskem obdobju. Knjigo bogati tudi spremna študija Marte Verginella. — *Maja Savelli* <maja@zalozba-tuma.si>

Janko KOS: *Slovinci in Evropa*. Ljubljana: Študentska založba (Knjižna zbirka Claritas; 47), 2007.

V knjigi Slovenci in Evropa zbrane razprave govorijo o tem, katera duhovna gibanja, tokovi in smeri so od zgodnjega srednjega veka segali v slovensko kulturo in kakšno mesto jim je bilo namenjeno v njenem razvoju; predvsem pa o tem, kako smo jih sprejemali, se ob njih navdihovali ali jih zavračali, s tem pa dajali evropskim spodbudam poseben, slovenski pomen. S tega stališča govorijo te razprave o slovenski recepciji antike in Biblije, reformacije, razsvetljenstva in romantike, vse do velikih »izumov« 19. in 20. stoletja – komunizma, anarhizma in nihilizma. Iz slovenske literature, ki je bila njihov glavni prejemnik, so te ideje prehajale v politično, socialno in moralno miselnost slovenstva, kakršna se kaže na začetku 21. stoletja. — **Študentska založba**

Marjetka GOLEŽ KAUČIČ idr. (ur.): *Slovenske ljudske pesmi. 5. knjiga. Pripovedne pesmi. (Družinske pripovedne pesmi)*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2007
Ljubljana: Slovenska matica, 2007.

Znanstvena komentirana izdaja izvirnega gradiva Slovenske ljudske pesmi V – družinske pripovedne pesmi je unikum v slovenskem prostoru. Je peta knjiga obsežnega korpusa SLP. Ta monografija prinaša celoten korpus družinskih pripovednih pesmi od prvih zapisov iz 18. in 19. stoletja pa do najnovejših zvočnih posnetkov vse do leta 2001. V njej je objavljenih kar 54 tipov družinskih pripovednih pesmi in je plod večletnega raziskovalnega dela petih avtoric/urednic in avtorja/urednika: Marjetke Golež Kaučič, Marije Klobčar, Urše Šivic, Zmage Kumer in Marka Terseglava in še vrste drugih sodelavcev. Med pesmimi, ki jih objavljamo, so tudi v slovenskem kulturnem prostoru najbolj znane in nato v literaturo, glasbo in vsakdanje življenje vključene balade kot so Lepa Vida, Rošlin in Verjanko, Galjot in mnoge druge, med njimi tudi Nevesta detomorilka, ki ima kar 188 variant in je razširjena po vsem slovenskem etničnem ozemlju. Knjiga na 955 straneh prinaša zakladnico pesemskih in glasbenih oblik, skozi vsebine pesmi se rišejo človeške usode v raznovrstnih družinskih razmerjih, odsevajo bazične eksistencialije in v znanstvenih komentarjih spoznavamo specifičnosti in univerzalnosti posameznih pesemskih tipov ter glasbenih struktur. Knjigo je izdal Glasbenonarodopisni inštitut ZRC SAZU, sozaložnika pa Slovenska matica. — **Glasbenonarodopisni inštitut ZRC SAZU**

Inge PANGOS in Alenka PIRMAN (ur.): *Razvezani jezik: slovar žive slovensčine*. Ljubljana: Društvo za domače raziskave – Buča, 2007.

Izsel je prvi tiskani slovar žive slovensčine v zgodovini tega jezika! Razvezani jezik je spletni slovar, ki ga lahko pisemo vsi. Brez delitve nalog, pretiranih napotkov in cenzure. Nastal je leta 2004 na zelniku Društva za domače raziskave, prostor pa je našel na domaćem umetniskem strezniku Skylined. Sprva je bil namenjen frazeologiji, a se je izkazalo, da ga uporabniki polnijo z raznorodnimi gesli in da pred nami v resnici nastaja slovar žive slovensčine. V treh letih je Razvezani jezik pisalo se prek 500 različnih anonimnih piscev, ki so prispevali okrog 1300 zapisov (posamezne je pisalo tudi po več avtorjev). Za tisk smo izbrali

prb. tretjino clankov iz spletnega slovarja, jih uredili ter izdatno zabelili z ilustracijami. Vec na <http://razvezanijezik.org/> in http://www.ddd.si/press/Razvezani_jezik/. — **Alenka Pirman** <info@ddd.si>

Dušan MORAVEC (ur.): *Ludvik Mrzel: Zbrano delo, 2. knjiga*. Maribor: Litera (Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev, 220), 2007.

Dušan MORAVEC: *Ludvik Mrzel – monografija*. Maribor: Litera (Monografije k Zbranim delom slovenskih pesnikov in pisateljev, 8), 2007.

Urednik dr. Dušan Moravec je v 2. knjigi Mrzelovega *ZD* zbral publicistiko, ki jo je Mrzel med obema vojnama objavljajal v različnih revijah in časopisih, največ v *Jutru* in *Modri ptici*. Gre pretežno za gledališke kritike in knjižne ocene, nekaj pa je tudi aktualnih družbeno-kritičnih zapisov. Z 2. knjigo se zaključuje Mrzelovo *Zbrano delo*. Moravčeva monografija o Ludviku Mrzlu je že 8. knjiga v zbirki Monografije k Zbranim delom slovenskih pesnikov in pisateljev. Moravec z velik akribijo opiše Mrzelovo tragično življenje (medvojni izgon v taborišče Dachau in povojni dolgoletni zapor na Golem otoku) in vse glavne značilnosti njegovega neobsežnega, a vplivnega literarnega opusa. — **Literina Knjigarna** <info@knjigarna-litera.org>

Tone SMOLEJ: *Slovenska recepcija Émila Zolaja (1880–1945)*. Prevod povzetka Martina Ožbot. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Studia litteraria), 2007.

Monografija sodi v pri nas že redke komparativistične obravnave odmeva in vpliva tujih pisateljev. Načenja pomembno poglavje iz zgodovine francosko-slovenskih literarnih stikov, pri čemer usodo Zolaja na Slovenskem obravnava s prenovljeno metodologijo. Najprej analizira sprejem njegovih del pri slovenskih bralcih (pasivna recepcija), nato pri kritiki (reproduktivna recepcija, sprva značilna po zavračanju naturalizma) in naposled pri literarnih ustvarjalcih (produktivna recepcija). Na začetku Zolajevga vplivanja na našo književnost je Govekar naturalistove motivno-tematske in formalne vzorce uveljavljajal pritrjevalno, s Cankarjem se začne bolj razdvojeno, ustvarjalno razmerje do Zolajevih predlog, Finžgar in Prežih jih poustvarjata s socialnim poudarkom, Grumova ustvarjalna recepcija pa je pretežno psihološka. — **Marko Juvan** <marko.juvan@zrc-sazu.si>

Peter SVETINA: *Kitične oblike v starejši slovenski posvetni poeziji*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Studia litteraria), 2007.

Knjiga, ki sodi na področje zgodovinske verzologije, obravnava kitične oblike v slovenski posvetni poeziji od anonimnih avtorjev iz sredine 17. stoletja do pesnikovalcev Zoisovega kroga s konca 18. in začetka 19. stoletja. Potem ko v uvodu predstavi najpomembnejše kitične oblike starejše cerkvene pesmi, v prvem delu analizira razvoj in izvore kitičnih oblik pri posvetnih avtorjih ter pri tem upošteva podobnosti in razlike v kitičnem repertoarju pri posameznih pesniških vrstah. Med drugim avtor ugotovi, kako spretno »pisaničar« Dev izbira verzno-

kitični repertoar glede na žanre svojih verzifikacij, kako šegavo in elegantno so stekle oktave že Zoisu, Vodnik pa se mu izkaže za premišljenega preizkuševalca kitičnih oblik. — **Marko Juvan** <marko.juvan@zrc-sazu.si>

Marijan DOVIČ: *Slovenski pisatelj: razvoj vloge literarnega proizvajalca v slovenskem literarnem sistemu*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Studia litteraria), 2007.

Knjiga, ki bi jo lahko videli kot obet drugačne literarne zgodovine, obravnava pisateljsko vlogo z zgodovinskega in sociološkega stališča, predvsem na temelju sodobnih sistemskih in empiričnih pogledov na literaturo, ki upoštevajo mnoge pomembne kontekstualne dejavnike, kakršni so npr. razvoj medijev, knjižnic, založništva, bralne kulture ali pravne regulacije književnosti. V časovnem zaporedju prikazuje Dovič napredujoče osamosvajanje in profesionalizacijo avtorske funkcije na Slovenskem in čedalje bolj poglobljeno avtorefleksijo, ki spremlja ta razvoj. Ob tem se v analizi izoblikuje več značilnih tipov slovenskih literarnih proizvajalcev, ki segajo od preroditeljskega prek izrazito umetniškega, avantgardističnega ali disidentskega do čisto komercialnega pisateljavanja. — **Marko Juvan** <marko.juvan@zrc-sazu.si>

Živa ČERNEC in Željko MIKLOŠ (ur.): *V mesečini svet: makedonska kratka fantastična proza*. Prev. Petra Banošek idr. Ljubljana: Oddelek za slavistiko, Filozofska fakulteta, 2007.

Na Oddelku za slavistiko FF je izšla zbirka makedonske fantastične kratke proze z naslovom *V mesečini svet*. V knjigi je objavljenih dvajset zgodb v prevodih študentov študijske smeri Hrvaški, srbski in makedonski jezik s književnostmi. — **Namita Subiotto** <Namita.Subiotto@ff.uni-lj.si>

Jasna HONZAK JAHIČ in Alenka JENSTERLE-DOLEŽALOVÁ (ur.): *Edvard Kocbek (1904–1981): Sborník příspěvků z mezinárodního kolokvia 2005*. Praga: Národní knihovna ČR (Publikace Slovanské knihovny, 53), 2007.

V zborniku sodelujejo Ivan Dorovský, Irena Novak Popov, Aleš Kozár, Hana Mžoruková, Julija A. Sozina, Radek Novák, David Blažek, Milada Nedvědová, Kamil Valšík in obe urednici. — **Miran Hladnik**

Tatjana ROJC (izbr. in ur.): *Dragi Srečko — = Mon cher ami: neobjavljena pisma Srečku Kosovelu*. Gorica: Goriška Mohorjeva družba, 2007.

Knjiga vsebuje doslej se neobjavljena pisma, ki so jih Srečku Kosovelu pisali njegovi domaci, posebej sestra Karmela in številni prijatelji in prijateljice, med katerimi tudi nekatere vidne osebnosti. Naj omenimo vsaj nekatera imena: Carlo Curcio, Ivan Mrak, Dragan Sanda, Alfonz Gspan, Pavla Hocevar, Nada Obereigner, Vladimir Martelanc in seveda Mirjam – Fanica Obid. Zacetno poglavje v knjigi prinasa pricevanje, ki ga je Kosovelova sestra Toncka, leta 1984 zaupala prof. Nadi Pertot. Pisma Kosovelu je iz originalov, ki jih v zapuscini

Kosovelove sestre Toncke hrani Edi Race, je zbrala in uredila prof. Tatjana Rojc, ki je v knjigi poskrbela za temeljito studijo, v kateri je razklenila Kosovelovo vrascenost v evropski prostor in cas. Poleg slovenske studije je v knjigi tudi italijanski spremni esej. — **GMD** <mohorjeva@adriacom.it>

Irena NOVAK POPOV (izbr. in ur.): *Antologija slovenskih pesnic, 3. knjiga (1981–2000)*. Ljubljana: Tuma, 2007.

Vprašanja, ki se zastavljajo ob tako pomembni knjigah, kot so tri knjige zbranih antoloških pesmi slovenskih pesnic od leta 1825 do leta 2000, so dosti bolj pomembna, kakor se zdi na prvi pogled. Sto sedemindvajset pesniških imen slovensko javnost nagovarja, tudi znanstveno, in jo na svoj način sili, da tuhta, kaj vse imamo in kaj od tega priznamo. Sodobna drža življenja zahteva od vseh nas sprejemanje realnosti, ne pa prehranjevanje iluzij onih, ki imajo premoč. Ne samo v javnem, marveč tudi v umetniškem življenju je vprašanje ženskosti predvsem vprašanje ustvarjalnosti! — **Vladka Tucovič**

Miran KOŠUTA (ur.): *Živeti mejo – Slovenski slavistični kongres, Trst, 18.–20. 10. 2007*. Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije (Zbornik Slavističnega društva Slovenije, 18), 2007.

Zbornik 18. Slovenskega slavističnega kongresa, ki je potekal oktobra 2007 v Trstu, obsega okroglih 400 strani in je s tem po številu strani rekorder med zborniki slavističnih kongresov. Po kongresu v Zagrebu leta 2006 je 2007 Trst s svojo jezikovno in kulturno identiteto postal snov za poglobljeno strokovno razpravo z naslovom »Živeti mejo«. Objavljenih je 39 člankov, ki so za lažjo orientacijo ostali razporejeni v sekcije, v katerih so bili predstavljeni na kongresu. Avtorji prispevkov poglobljajo vlogo slovenskega jezika v multikulturnem, obmejnem prostoru, na osnovi štirih tematskih sklopov: primorska večkulturnost, aspekti slovenske književnosti v Italiji, slovensko-italijanske primerjalne vede in slovaropisje, učenje in poučevanje slovenščine v večjezičnem prostoru in dosežki slavistične medkulturnosti. Proti koncu zbornika so objavljeni še prispevki z okrogle mize o zamejski mladinski književnosti, predstavitve novih knjig in projektov ter zapis o nagrajencih Slavističnega društva Slovenije za leto 2007, Sergiju Šlencu in Pavletu Merkuju. — **Matjaž Zaplotnik**

Barbara PREGELJ: *Zgledno omladno: trivialno v slovenski postmoderni književnosti*. Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije (Slavistična knjižnica, 12), 2007.

Monografija Barbare Pregelj ima pet poglavij. V prvem je predstavljena teoretska podlaga njene raziskave (Trivialno in refleksija o postmodernizmu), v drugem vprašanje presejanja žanrske sheme pri nekaterih naključno izbranih, a dovolj reprezentativnih avtorjih iz svetovnega prizorišča: Umberto Ecu, Johnu Fowlesu, Manuelu Puigu, Thomasu Pynchonu (Trivium mundi). Tretje in četrto poglavje monografije predstavljata težišče njene raziskave, saj je naslanjanje na trivialne

žanre raziskano in predstavljeno kot postopek medbesedilnosti v slovenski daljši ter krajši prozi. V teh poglavjih avtorica razišče rabo žanrskih konvencij detektivke, kriminalke, (znanstvene) fantastike in ljubezenskega ter zgodovinskega romana. Ti žanri so v zadnjih dvajsetih letih v slovenski književnosti najpogostejši in morda jih tudi zato slovenski postmodernistični avtorji najraje uporabljajo. Peto poglavje monografije ponuja pregled žanrskega sinkretizma na strani lahke (trivialne) književnosti, pri čemer se avtorica osredotoča na dela in/ali avtorje, ki večinoma presegajo predvidljive žanrske vzorce detektivke, kriminalke, znanstvene fantastike, vohunskega romana, zgodovinskega ter ljubezenskega romana, s čemer kažejo svojo stremljivost. Sledi kronološki in žanrski pregled vseh obravnavanih žanrov. Avtoričin glavni namen je preveriti trditve, ali tudi za slovensko književnost veljajo (precej pogoste) trditve o preseganju tradicionalne delitve na visoko ter lahko (trivialno) literaturo, kar naj bi bila ena od pomembnejših posledic postmodernizma, še prej pa povečanega zanimanja (tako ustvarjalcev kot teoretikov) za trivialne žanre ter spremenjene narave literature kot institucije, v kateri se vse bolj uveljavljajo tržni zakoni. Da gre za pomemben oz. splošen pojav, priča tudi dejstvo, da so v raziskavi zajeti vsi pomembnejši avtorji zadnjih dveh desetletij, še posebej predstavniki t. i. mlajše generacije, ki jim literarna veda vseskozi pritika oznako postmodernizma (Andrej Blatnik, Igor Bratož, Branko Gradišnik, Maja Novak, Miha Mazzini, Igor Škamperle, Katarina Marinčič idr.) pa tudi avtorji predhodnih generacij, kot so Drago Jančar, Berta Bojetu in Marjeta Novak Kajzer. — *Jan Zoltan* <zoltan.jan@siol.net>

Marija STANONIK: *Slovenska narečna književnost*. Maribor: Slavistično društvo (Zora, 51), 2007.

Avtorica, katere raziskovalno delo je razpeto med jezikom, narečjem in folkloristiko, se je v knjigi lotila sistematičnega predstavljanja narečnih ustvarjalcev iz osrednjih pokrajin in z največjo pozornostjo do vseh zamejskih, zlasti pa že tudi pozabljenih obrobni. Monografija je zvrstno razdeljena na Slovensko narečno dramatiko, Slovensko narečno poezijo, Slovensko narečno prozo in se po sklepu Narečje – jezik ubogih? konča z Imenskim kazalom. Glede na kronologijo sta dramatika in Andrej Šuster Drobosnjak na prvem mestu tudi zato, ker je po njenem mnenju govorjena beseda v tej zvrsti najnaravnejša. V poglavju s slovensko narečno poezijo avtorica razmišlja o temeljnih vprašanjih poezije v najširšem smislu, nato sledi oris slovenske narečne poezije v preteklosti in kako se na današnje odziva slovenska publicistika. Med narečnimi pesniki so posebej izpostavljeni avtorji z roba slovenskega ozemlja. V prozi po uvodnem poglavju Uzaveščanje narečja kot estetske vrednote predstavlja avtorje po kronološki tematike. Slovenska narečna književnost je prvo delo, ki skuša sistematično prikazati slovensko narečno književnost z vidika estetskega vrednotenja, snovi, motivike, stilnih sredstev in recepcije. — *Iva Potočnik* <iva.potocnik@guest.arnes.si>

Danila ZULJAN KUMAR: *Narečni diskurz: diskurzivna analiza briških pogovorov*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Zbirka Linguistica et philologica, 16), 2007.

Delo prinaša besediloslovno analizo govornega diskurza. V ospredju zanimanja so načini, po katerih se v spontani neformalni konverzaciji vzpostavlja besedilna koherenca, ter analizirane okoliščine, ki vplivajo na to, ali je konverzacija koherentna ali ne. Prikazana so tudi kohezivna sredstva in načini, kako se v konverzaciji vzpostavljajo kohezivne vezi ter gradi (ko)referenčna mreža. Uporabljeni so štirje sodobni pristopi k analizi diskurza: pragmatična perspektiva, konverzacijska analiza, besediloslovje in funkcijsko jezikoslovje. Analiza govornega diskurza temelji na korpusu transkribiranih narečnih pogovorov, posnetih v Brdih v letih 1994–2004. — **Založba ZRC**

Helena JAZBEC: *Nemške izposojenke pri Trubarju na primeru besedila Ena dolga predgovor*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU (Zbirka Linguistica et philologica; 17), 2007.

Monografija obravnava nemške izposojenke v besedilu Primoža Trubarja Ena dolga predgovor, ki je predgovor k njegovemu prevodu prvega dela Novega testamenta iz leta 1557. Glavni cilj analize nemških izposojenk je bil čimbolj natančno določiti čas izposoje. Pri tem se je avtorica opirala predvsem na *Deutsche Lehnwörter im Slovenischen* H. Striedter-Tempsove in na *Etimološki slovar slovenskega jezika* avtorjev Franceta Bezlaja, Marka Snoja in Metke Furlan. Nekatere izposojenke so v pričujočem delu obravnavane prvič, za druge pa je bil prvič tako natančno določen čas izposoje (ostali avtorji razlikujejo večinoma le med staro, srednjo ter novo visoko nemščino). Ugotovljeno je bilo, da je bilo največ izposojenk lahko izposojenih v 12. stoletju, ko se je začel večji dotok nemškega prebivalstva. Trubarjevih inovacij pa je zelo malo. Poleg tega Ena dolga predgovor vsebuje samo 4 odstotke nemških izposojenk od vseh besed v besedilu. V Trubarjevem delu so nemške izposojenke torej pretežno odraz rabe v ljudskem jeziku in jih Primož Trubar iz nemščine ni prevzemal zaradi morebitne nezadostne izraznosti slovenščine 16. stoletja. Avtoričine ugotovitve vodijo v zaključek, da prvi slovenski pisatelj kaže nepričakovano visoko stopnjo jezikovne ozaveženosti in težnjo po čim večji razumljivosti svojih spisov. — **Založba ZRC**

Igor GRDINA in Oto LUTHAR (ur.): *Ob osemdesetletnici Franceta Bernika*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2007.

Prispevki v zborniku so posvečeni slovenskemu literarnemu zgodovinarju Francetu Berniku ob visokem jubileju. Bernik je velik del svojega znanstveno produktivnega razdobja preživel na Inštitutu za slovensko literaturo in literarne vede Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU; v letih 1992–2002 je bil predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Prispevki osvetljujejo slavljenčevo življenje in delo, objavljena pa je tudi njegova bibliografija. — **Založba ZRC**

Novosti v periodiki

Tematska številka 52. letnika *Jezika in slovstva* vsebuje enajst razprav, dve oceni in eno poročilo ter obsega 179 strani. Na spletni strani <http://www.jezikinslovstvo.com/> lahko najdete povzetke razprav, kazalo, prvo razpravo ter dve razpravi, ki sta ju za številko prispevali uveljavljeni tuji avtorici, in sicer v slovenski in angleški verziji. Vseh enajst razprav združuje skupna jezikoslovna tema, in sicer metabesedilnost kot krovni izraz za dele preučevanega besedila, ki usmerjajo bralčevo recepcijo besedila oz. v besedilu nakazujejo odnos med avtorjem in bralcem. Poleg zgodovinsko-teoretičnega pregleda raziskav s področja metabesedilnosti v slovenskem, evropskem in anglo-ameriškem raziskovalnem prostoru se je v tematski številki mogoče seznaniti tudi z metabesedilnostjo v različnih besedilnih vrstah oz. zvrsteh. Metabesedilni elementi so preučevani v govoru, znanstvenih besedilih, turističnooglaševalskih besedilih, strokovnih besedilih, podnaslovnem prevajanju. Metodološko pa so tovrstni besedilni elementi obravnavani tako z vidika distribucije v posameznih besedilih kot z vidikov produkcije in recepcije.

AGNES PISANSKI PETERLIN v prvem delu članka pregledno predstavi koncept metabesedilnosti v uporabnem jezikoslovju, teoretične in metodološke pristope pri preučevanju metabesedilnih elementov in nakaže nekaj metodoloških izzivov za prihodnje raziskave na tem področju. V drugem delu članka pa predstavi posamezne raziskave, ki se ukvarjajo z metabesedilnostjo v slovenskem prostoru, pri čemer jih umesti v širši, besediloslovni in pragmatični okvir.

V članku MOJCE SCHLAMBERGER BREZAR so s skladenjskega, semantičnega in pragmatičnega vidika predstavljeni povezovalci kot jezikovna sredstva, ki poleg slovnične izražajo tudi semantično-pragmatična razmerja med deli stavka v kontekstu besedila kot celote. Raba povezovalcev je predstavljena na primerih avtentičnih govorjenih besedil pogajanj in primerjana z rabo v francoskih govorjenih besedilih.

Z angleščino kot svetovnim jezikom znanosti se v članku ukvarja ANNA MAURANEN. Predstavi vlogo jezika znanosti v družbi, pri čemer se podrobneje posveti znanstvenemu govoru govorcev, ki jim angleščina ni materni jezik, in ga primerja z govorom rojenih govorcev angleščine. Osredotoči se predvsem na reflektivnost (samonanašanje) znanstvenega diskurza, ki se kaže zlasti v diskurzorefleksivnih vprašanjih in glagolih, in njeno vlogo v komunikaciji. Korpusni podatki iz finskega korpusa ELFA, ki vsebuje posnetke govorov govorcev, ki jim angleščina ni materni jezik, v primerjavi s podatki iz ameriškega korpusa MICASE, ki vsebuje posnetke akademskega diskurza rojenih govorcev angleščine, avtorico pripeljejo do ugotovitve, da je reflektivnost govorjenega znanstvenega diskurza skupna tako rojenim govorcem angleščine kot govorcem, ki jim angleščina ni materni jezik, in ni kulturno pogojena.

DARINKA VERDONIK v članku na podlagi domačih in tujih raziskav predstavi koncept metadiskurza in bistvena spoznanja v zvezi z metadiskurzom, pri čemer posebno pozornost posveti spoznanjem metadiskurzni raziskav govornega diskurza. Osredotoči se predvsem na en vidik metadiskurza, in sicer na upravljanje pogovora, ki ga izvajajo udeleženci določenega pogovora. Na podlagi korpusne raziskave diskurzni označevalci in popravljanj v telefonskih pogovorih opredeli vrste diskurzni sredstev, s pomočjo katerih govorniki upravljajo teme, menjavanje vlog in tvorjenje izjav v pogovoru. S tem opozori na vidik metadiskurza, ki je še posebej opazen v pogovorih.

Z metabesedilnimi vlogami v govorjenih besedilih se ukvarja tudi MOJCA SMOLEJ. V članku se osredotoči na eliptične strukture v govoru in skuša opisati njihove komunikacijske oz. medosebne metabesedilne vloge. Na podlagi analize korpusa 34 spontano govorjenih pripovednih besedil avtorica na primerih prikaže predvsem štiri vloge eliptičnih struktur, in sicer označevanje govorničevega odnosa do vsebine, napovedovanje vsebine in stopnje besedilne zgradbe, prenašanje besedilnega sveta poslušalcu ter posredovanje poročanega govora. S tem slovnične značilnosti eliptičnih struktur poveže z njihovo komunikacijsko vlogo v avtentičnih govorjenih besedilih.

URŠA VOGRINC JAVORŠEK se v članku ukvarja s konceptom metabesedila v podnaslovi in podnaslovnem prevajanju kot prenašanju govornega jezika v pisno podobo. V prvem delu članka umesti podnaslovno prevajanje v kontekst filmske oz. televizijske produkcije in nakaže omejitve tovrstnih prevodov ter predstavi specifične prevajalske strategije pri tvorjenju podnaslovov. V drugem delu članka pa se posveti predvsem verbalnim metabesedilnim elementom v pragmatični oz. medosebni funkciji, ki jih dopolnjujeta zvok in slika in so v podnaslovi zaradi prostorske omejitve največkrat podvrženi visoki stopnji redukcije in kondenzacije. V raziskavi se posebej osredotoči na dve prevajalski strategiji podnaslovnega prevajanja, in sicer kondenzacijo in izpust, in na primerih podnaslovnih prevodov angleških besednih zvez *I mean in you know* predstavi, kako se ta dva elementa realizirata v podnaslovnih prevodih in kakšno vlogo imata z vidika semantične jasnosti/nejasnosti podnaslovnega prevoda.

Tema članka SVĚTLE ČMEJRKOVÉ so načini avtorjeve prisotnosti v čeških in slovaških znanstvenih besedilih, ki so na jezikovni ravni razvidni predvsem iz osebnih zaimkov in glagolskih oblik. Avtorica se v članku osredotoči predvsem na avtorjevo prisotnost, ki se izraža s pomočjo glagolskih oblik. Pri razlagi načinov avtorjeve prisotnosti v znanstvenih besedilih se avtorica opira tako na latinsko retorično tradicijo kot na anglosaksonske norme znanstvene komunikacije. Na primerih analiz avtentičnih čeških in slovaških znanstvenih besedil avtorjevo prisotnost v tovrstnih besedilih osvetli z vidika predstavnosti funkcije, interakcijske funkcije in besedilne funkcije.

VESNA MIKOLIČ v članku predstavi tipologijo turističnooglaševalskih besedil, ki je bila oblikovana na podlagi korpusa turističnih besedil, pri čemer so bila omenjena besedila obravnavana v pragmatičnem kontekstu. Izpostavi glavne kriterije za tipologijo, in sicer sporočanjski namen, referenco, prenosnik in medij kot dejavnike sporazumevalnega procesa. Pri oblikovanju tipologije turističnooglaševalskih besedil poudari tudi namen in funkcijo omenjenih besedil kot dejavnika, na podlagi katerih je ta besedila mogoče podrobneje členiti s pomočjo preučevanja uporabljenih jezikovnih sredstev.

Z označevalci medleksemskih razmerij v strokovnih besedilih oz. z besedilnimi elementi, katerih glavna vloga je organiziranje, klasificiranje in interpretiranje elementov pojmovnega sistema, se v članku ukvarjata VOJKO GORJANC in ŠPELA VINTAR. V prvem delu članka s funkcijskega vidika predstavita označevalce medleksemskih razmerij in opozorita na njihovo vlogo pri korpusnem pridobivanju terminološke leksike ter nakažeta možnosti nadaljnje uporabe tovrstnih iz korpusa pridobljenih podatkov. V drugem delu članka se posebej osredotočita na strokovna besedila v korpusu FidaPLUS in prikažeta podatke, ki jih je o metabesedilni organizaciji strokovnih besedil mogoče dobiti s pomočjo korpusne analize. Posebno pozornost posvetita načinom povezovanja istega pojma, hierarhičnemu povezovanju pojmov in pojmom v razmerju del – celota.

URŠKA SEŠEK v članku metabesedilne prvine obravnava z vidika avtorjevega kognitivnega procesa ustvarjanja pisnega besedila. Najprej opredeli miselne dejavnosti, ki sodelujejo pri procesu tvorjenja besedila, nato pa se osredotoči predvsem na predstavitev dobljenih rezultatov eksperimenta o rabi metabesedilnih elementov pri pisanju besedila. S pomočjo kvalitativne raziskave poteka procesa pisanja dveh študentk skuša odgovoriti na vprašanja, kje v procesu pisanja nastajajo metabesedilne prvine, kakšna je njihova podoba, v kolikšni meri se njihova podoba med nastajanjem besedila spreminja in kaj lahko na osnovi njihove uporabe sklepamo o kakovosti pisca.

Glavna tema članka URŠKE JARNOVIČ so metabesedilni elementi in njihov vpliv na razumljivost izbranih avtentičnih besedil. Po umestitvi metabesedilnih elementov v proces razumevanja besedila je pozornost usmerjena predvsem na predstavitev rezultatov pilotne raziskave, v okviru katere je bil pri 26 anketirancih, ki so glede na stopnjo izobrazbe uvrščeni med bolj izkušene bralce, preverjen vpliv besedilnih oz. medosebnih metabesedilnih elementov na razumljivost besedil dveh blogov. Na podlagi odgovorov je prikazana različna stopnja vplivanja besedilnih in medosebnih metabesedilnih elementov na razumljivost izbranih besedil, ki je posledica različnih besedilnih vlog omenjenih metabesedilnih elementov.

Tudi drugi, ocenjevalno-poročevalski del revije se začne v duhu metabesedilnosti: AMALIJA MAČEK namreč na začetku predstavi in ovrednoti zbornik *Wissenschaftliches Schreiben abseits des englischen Mainstreams/Academic writing in Languages Other than English*, ki sta ga uredila Urschula Doleschal in

Helmut Gruber. Sledi prispevek ŠPELE ARHAR, ki je posvečen pregledni predstavitvi in oceni zbornika *Jezikovne tehnologije* kot rezultata mednarodne multikonference Informacijska družba IS 2006. Sklop zaključuje prispevek DARINKE VERDONIK, v katerem avtorica poroča o vsebini 19. evropske konference in delavnice iz sistemske funkcijske slovnice, ki je potekala julija 2007 v Saarbruecknu. Številko zaključuje rubrika V branje vam priporočamo. P. S. Vse spremembe podatkov o naročnikih ter prijave novih naročnikov (pa tudi objave obstoječih) sprejema tehnična urednica revije na svoj e-naslov. — *Urška Jarnovič* (jurska@volja.net), tehnična urednica

V 3. številki *Slavistične revije* (55/3, jul.–sept. 2007) razprave objavljajo Janko Kos, Urška Perenič, Irena Strnad, Katarina Molk, Kozma Ahačič, Nataša Terbovšek Coklin, Simona Klemenčič in Eva Sicherl, v nerazpravljem delu revije pa so prispevki Gregorja Kocijana, Jožice Čeh, Miloša Zelenke, Andreje Žele in Tjaše Jakop. — *Matjaž Zaplotnik*

Izšla je dvojna (11/3–4) številka revija *Slovenščina v šoli*, s katero je uredništvo zaokrožilo 11. letnik revije. Revija prinaša članke Leopoldine Plut Pregelj, Pavle Kozlovič in Judite Oblak. Osrednji del tokratne številke pa prinaša sklop prispevkov o tekmovanju za Cankarjevo priznanje 2007/08. Objavljeni so uvodni nagovor predsednika komisije Igorja Saksida, razpis, kriterije, korake in strukturo letošnjega tekmovanja iz slovenščine ter še seznam izbranih besedil in seznam strokovne literature za ocenjevalce. — *Matjaž Zaplotnik*

V 2. številki 30. letnika revije *Primerjalna književnost* (dec. 2007) svoje razprave objavljajo Lilijana Burcar, Katja Zakrajšek, Vesna Kondrič Horvat, Alenka Koron, Varja Balžalorsky, Andrej Božič in Luka Vidmar. Sledi prispevek Barbare Pregelj o razvoju in perspektivah primerjalne književnosti v Španiji ter oceni knjig *Ljubezen in krivda Ivana Cankarja* Irene Avsenik Nabergoj (Erwin Köstler) in *Ranljivo telo teksta in odra: kriza dramskega avtorja v gledališču osemdesetih in devetdesetih let dvajsetega stoletja* Tomaža Toporišiča (Mateja Pezdirc Bartol). Številko sklepajo poročila s štirih lanskih komparativističnih dogodkov; o njih pišejo Marko Juvan, Aleš Vaupotič, Matjaž Zaplotnik in Darko Dolinar. — *Matjaž Zaplotnik*

V *Dialogih* št. 9 so v ospredju trije manjši tematski sklopi: razmerje med angleščino in nacionalnimi znanstvenimi jeziki na evropskih univerzah, slovanska mitologija ter stiki med sodobno ameriško in slovensko poezijo. — V uvodniku pod naslovom *Dom in svet* glavna urednica Emica Antončič povzema in komentira rezultate serije rubrik *Družbena diagnoza*, ki se končuje v tej številki in v kateri je uredništvo raziskovalo uporabo nacionalnih jezikov in angleščine na evropskih univerzah ob mednarodnih izmenjavah profesorjev in študentov. Angleščina postaja nujno orodje znanstvenega komuniciranja v globalnem svetu, toda odločitev, ali bo ohranjal znanstveno funkcijsko zvrst tudi v svojem nacionalnem jeziku ali ne, je povsem svobodna odločitev vsakega posameznika in naroda. —

Druga mini tema v številki je slovanska mitologija. Študentki sociologije kulture Vesna Lutar in Taja Topolovec sta najprej pripravili pogovor s Slavom Batisto, ljubiteljskim kiparjem in etnologom, ki v slovenskem Primorju ustvarja zbirko kipov slovanskih božanstev. Isti avtorici sta napisali tudi članek Slovanska mitologija, v katerem najprej osvetlita problem »slovanskega mita«, sestavljenega iz predsodkov in stereotipov o Slovanih, zasnovo katerih najdemo že v primarnih pisnih virih, ki se nanašajo na slovanstvo. V nadaljevanju članka skozi etnogenezo nakažeta problem koncepta protoslovanstva in Slovane postavita v širši kulturno-geografski kontekst. Avtorici se rekonstrukcije slovanskih verovanj in mitologije lotita skozi primerjavo zapisov v primarnih virih in njihovih interpretacij. Izsledke nadgradita s podatki o slovanskih verovanjih, ki izhajajo iz predpostavke o indoevropskem izvoru Slovanov in primerjalne mitologije, ki vzpostavlja vzporednice med Balti in Slovani. Na podlagi slednjega je v članek vpeljana rekonstrukcija slovanskega »osnovnega mita«, ki v navezavi na teorijo o tridelni strukturi ideologije pri Indoevropejcih in toponimiko vzpostavlja idejo o trikotni relaciji med dvema moškima in enim ženskim božanstvom. Z mitologijo, in sicer z grško, se ukvarja tudi članek Igorja Žunkoviča Skriti Dioniz. — V reviji je objavlje tudi pogovor s Katjo Praznik, novo urednico gledališke revije *Maska*. V minulem desetletju je bila *Maska* povsem mednarodno, evrocentrično usmerjena revija, pod novo urednico pa se je letos radikalno usmerila v pisanje o domačih produkcijskih pogojih sodobnih scenskih umetnosti. — **Emica Antončič** <info@aristej.si>

V *Dialogih* 10 med drugim nadaljujemo in poglobljamo dve temi, ki smo ju obravnavali v poletnih številkah. Urednik za kritično misel Boris Vežjak nadaljuje svoje raziskovanje političnih pritiskov na slovenske medije in stiske slovenskih novinarjev. Sledita dve razpravi o kitajski književnosti. Tina Ilgo piše o vplivu kitajske literarne tradicije in zahodnega pripovedništva na razvoj moderne kitajske literature. Maja Lavrač piše o eni najslavnejših ljubezenskih zgodb v kitajski zgodovini in pesmi Everlasting Sorrow, ki jo je o njej napisal Bai Juyi (772–846). — **Emica Antončič** <info@aristej.si>

Pa še *Dialogi* 11–12. V uvodniku Emica Antončič komentira letošnjo vrnitev gledališkega režiserja Tomaža Pandurja na oder mariborskega gledališča s predstavo Tesla Electric Company. Pandur, ki je v prvi polovici devetdesetih uspešno umetniško vodil mariborsko Dramo in jo uveljavil tudi v mednarodnem prostoru, je po tem sedemletnem obdobju moral oditi zaradi hudih finančnih izgub, nastalih v gledališču. Zda se v svoje mesto znova vrača ob nenavadno močni medijski podpori časopisa *Večer*, mariborska politika pa ga namerava vključiti v program evropske kulturne prestolnice. Maribor je namreč tik pred imenovanjem za to evropsko kulturnopolitično manifestacijo za leto 2012. Pandurjevo baročno razkošno gledališče, ki ob odsotnosti družbene in intelektualne angažiranosti nudi publiki čisti pasivni vizualni užitek, očitno – komentira glavna urednica *Dialogov* – ustreza želji mesta, ki ga pestita revščina in letargija, da se pred evropskim kulturnim občinstvom pokaže v razkošju in glamurju. Gledališki urednik Primož

Jesenko je pripravil velik intervju s Tonetom Partljičem, najuspešnejšim sodobnim slovenskim komediografom, nekdanjim dramaturgom v Drami Slovenskega narodnega gledališča Maribor, umetniškim vodjo Mestnega gledališča ljubljanskega in SNG Drame Ljubljana, predsednikom Društva slovenskih pisateljev in poslancem v Državnem zboru, zdaj pa upokojencem in predsednikom slovenskega gledališkega festivala Borštnikovo srečanje v Mariboru. Za Partljiča je značilen ton, ki – tudi ko je kritičen – še potrepnja po ramenu in morebitnega nasprotnika razoroži. Kot izrazito dialoška osebnost, do katere je pot vselej mogoče najti, je sogovornik, ki v pripovedi sam prehaja med tematskimi sklopi, tako da vlogo spraševalca prehitava in jo po svoje ukinja. Navidez ni teme, ki bi mu bila tabu, mirno spregovori tudi o manj sončnih plateh svoje preteklosti, ki jih je z močno voljo presegel. Tema številke je posvečena Bertoltu Brechtu. Leta 2006 se je pisala petdeseta obletnica Brechtove smrti in v številnih nemških mestih so se spominjali njegovega življenja in dela. V Ljubljani pa je bilo še vedno modno vihati nos in govoriti, da je Brecht passé. Temu navkljub so se na Delavsko-punkerski univerzi odločili proslaviti spomin na Brechta z bralnim krožkom. Del prispevkov, ki so nastali za to priložnost, zdaj objavljamo v Dialogih. Uvod v temo pod naslovom *Der Brecht hat immer recht* je napisala Lidija Radojević. Miklavž Komelj misli, da lahko razmišljanje o Brechtu pomaga prebiti blokirano situacijo, v kateri se je znašla sodobna umetnost v razmerju do političnega, in v svojem članku analizira vprašanje o (ne)možnosti poezije kot politično vprašanje. Ciril Oberstar pregleduje temo smrti v Brechtovih delih in ji išče filozofske vzporednice. Gledališke tehnike, s katerimi je Brecht dosegal potujitveni učinek, so dobro znane in raziskane, Primož Krašovec pa se v svojem članku ukvarja z vprašanjem, s kakšnimi sredstvi Brechtovi dramski teksti (kot teksti) delujejo potujoče na bralca. Rok Benčin primerja Brechtovo dramo *Dobri človek iz Sečuana* in von Trierjev film *Manderley* ter ugotavlja, da če je Brechtova drama kritika individualne morale v nasprotju z nemoralnostjo sistema, gre von Trierjev film še dlje, ko prikaže protislovja zamenjave sistema samega. Številne obravnave medijske problematike v tem letniku *Dialogov* zaključuje članek Enrica Marína Otta, profesorja na Fakulteti za novinarstvo in komunikacijske znanosti univerze v Barceloni z naslovom *Sredstva javnega obveščanja in demokracija v Španiji*. V Družbeni diagnozi je Boris Vezjak postavil nekaj vprašanj o problematiki istospolnih v Sloveniji sociologu, gejevskemu aktivistu ter uredniku revije *Narobe* Romanu Kuharju. — *Emica Antončič* <info@aristej.si>

196. številka mesečnika za književnost *Literatura* (19/196, oktober 2007) objavlja intervju z Janijem Kovačičem in razmišljanje Primoža Čučnika o »mestu mesta v sodobni literaturi«. V uvodniku revije glavni urednik Urban Vovk piše o literarni kritiki, s čimer napoveduje že temo naslednje, dvojne številke te revije: v *Literaturi* št. 197–198 (november–december 2007) namreč literarno kritiko pod drobnogled postavijo Urban Vovk, Alenka Jovanovski in Matej Bogataj; pogovor z njimi je pripravila Tina Kozin. — *Matjaž Zaplotnik*

Primorska srečanja 30/305–307 (2006). Nova trojna številka revije za družboslovje in kulturo med drugim prinaša te prispevke o slovenščini v šolstvu in izobraževanju: Neda Kranjec in Nada Đukić pišeta o spodbujanju bralne pismenosti, Magdalena Svetina Terčon o treh bralnih dejavnostih, Mira Grahek piše o najstniškem odnosu do haiku poezije, Vladka Tucovič pa objavlja knjižne ocene oz. literarne kritike zbirke novel Marjana Tomšiča, ki so jih v okviru vaj iz književnosti napisale študentke 3. letnika koprške slovenistike. Zoltan Jan piše o Lojzki Brus in Nadji Ambrožič, dveh odličnih profesoricah slovenščine na gimnaziji v Novi Gorici. Objavljeni so še odprto pismo Jolke Milič »idealistu in prijatelju« Aleksandru Peršolji, prispevek Silva Faturja z lanskih (18.) primorskih slovenističnih dnevov in referat Nataše Sosič Fabjan z lanskih Premskih srečanj. Trojno številko revije zaključuje rubrika Čitalnica s predstavitvami nekaterih leposlovnih in strokovnih novosti. — **Matjaž Zaplotnik**

5. številka 28. letnika revije *Mentor* predstavlja poezijo finalistov Mentorjevega državnega literarnega natečaja festivala mlade literature Urška 2007. Uvodne besede je prispeval državni selektor tokratnega festivala, pesnik, publicist in slovenist David Bedrač. — **Matjaž Zaplotnik**

Splet

http://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:10_things_you_did_not_know_about_Wikipedia – Deset stvari, ki jih verjetno niste vedeli o Wikipediji. (Stran je v angleškem jeziku.)

http://zalozba.zrc-sazu.si/index.php?q=sl/taxonomy_menu/6 – Opisi knjižnih novosti Založbe ZRC (ZRC SAZU, Ljubljana).

<http://www.zrc-sazu.si/sdpk> – Na spletnih straneh SDPK so dosegljive fotografije s 5. mednarodnega komparativističnega kolokvija, ki je bil septembra v Lipici, ter s simpozija *Primerjalna književnost v 20. stoletju (ob 100-letnici rojstva Antona Ocvirka)*, ki je istega meseca potekal v Dvorani SAZU v Ljubljani.

<http://lojze.lugos.si/jota> – Stran, kjer najdete arhiv predavanj bivših jezikovnotehnoloških abomnajevo oz. Jot.

<http://www.utexas.edu/cola/centers/lrc/eieol/ocsol-0-X.html> – *Old Church Slavonic Online*, stran s starocerkenvoslovanskimi rokopisi in njihovo analizo. — To in zgornje povezave posredoval **Matjaž Zaplotnik**

<http://www.milanzlof.si/> – Milan Žlof in njegov pesniški projekt *Verz na minuto*: 480 trovrstičnic + uvodna (po obliki so haikuji, po vsebini pa marsikaj). — **Milan Žlof** <milan.zlof@siol.net>

<http://nl.ijs.si/e-zrc/izidor/> – Inštitut za slovensko literaturo ZRC SAZU je poslal na splet v prostem dostopu še eno znanstvenokritično izdajo: Izidor Cankar, *S poti*. Nastala je v okviru projekta e-ZISS (<http://nl.ijs.si/e-zrc/>); v nji lahko berete originalno verzijo romana iz l. 1913 ali pa predelano iz l. 1919, ki je doslej veljala kot edina merodajna. Najzanimivejši del naše kritične izdaje je primerjalni prikaz, ki omogoča sinoptičen pogled na razlike med verzijama. Želimo vam novo odkrivanje te zanimive findesieclovske proze. — **Matija Ogrin** <matija.ogrin@zrc-sazu.si>

<http://www.soncek.net/rok/studij/StAnId/stanid.html> – Govorni korpus *StAnId*, ki je nastal v okviru diplomskega dela na Oddelku za slovenistiko FF v Ljubljani pod mentorstvom Mirana Hladnika in Primoža Jakopina (v okviru diplomske naloge *STilometrična Analiza IDiolekta*, katere zagovor je potekal 10. 10. 2007). Ker izsledkov diplome ne nameravam objavljati v strokovni literaturi, sem diplomu in korpus postavil na splet: Upam, da komu pride prav. Če kdo želi (samo za potrebe raziskovalnega dela) dobiti tudi posnetke besedil korpusa (v .mp3, 1,4 GB, 28 ur), jih lahko dobi po pošti. Prošnja za posnetke pošljite na moj e-naslov, zraven pa prosim navedite svoje podatke, predstavitev in namen uporabe posnetkov. — **Rok Bečan** <rok.becan@skavt.net>

http://www.bralnaznacka.si/Glasilo/SL_0607/glasilo10.htm – Oktobrska številka spletnega glasila *Ostržek*. *Ostržka* prejemajo mentorji bralne značke v šolah, vrtcih v Sloveniji in zamejstvu, učitelji dopolnilnega pouka v zdomstvu, društva in zveze prijateljev mladine, splošne knjižnice, strokovnjaki z različnih področij, povezanih z branjem, novinarji in nekateri starši. Spletno glasilo ureja Petra Potočnik, strokovna sodelavka Društva Bralna značka Slovenije (ZPMS). — **Bralna značka** <info@bralnaznacka.si>

<http://www.ff.uni-lj.si/ucbeniki/mh/galeri83/index.html> – Pred poplavo in po njej.

<http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/mh/pismenost.html> – Miran Hladnik, Biti pismen danes.

<http://www.intratext.com/IXT/SLV0075/> – Zofka Kveder, *Amerikanci*.

<http://www.indexprohibitorum.si/vox-populi/javna-ola-med-podjetni-tvom-in-katekizmom> – Javna šola med podjetništvom in katekizmom.

http://sl.wikipedia.org/wiki/Wikipedija:WikiProjekt_Slovenski_literarni_zgodovinarji – Pri Hladnikovem seminarju je v okviru projekta Slovenski literarni zgodovinarji je v delu naslednjih 45 gesel, nekaj jih je na voljo zainteresiranim iz nižjih letnikov, vsa pa so odprta vašim dopolnilom in popravkom. Na

http://sl.wikipedia.org/wiki/Seznam_slovenskih_literarnih_zgodovinarjev ostaja za pismene prostovoljce še obilo neobdelanih imen. Lepo bi bilo, ko bi se kdo odločil še za koordinacijo jezikoslovnih gesel v slovenski Wikipediji (http://sl.wikipedia.org/wiki/Seznam_jezikoslovcev).

http://sl.wikipedia.org/wiki/Seznam_slovenskih_mladinskih_pisateljev – Gesla iz mladinske literature za slovensko Wikipedijo.

http://sl.wikipedia.org/wiki/Seznam_slovenskih_mladinskih_literarnih_likov – Druga gesla za Wikipedijo; oba projekta v svojem seminarju na PeF odpira Milena Mileva Blažič.

http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/mh/poe_krokar.doc – Edgar Allan Poe, *Krokar* v prevodu Bruna Urha.

<http://www.sdit.si/doc/vecer-2007-10-30/> – Tomaž Erjavec, Malo jezika za malo denarja, članek iz *Večera*.

<http://www.tau.ac.il/~zshavit/ZS-Publications.htm> – spletna stran dr. Zohar Shavit, izraelske semiotičarke s področja mladinske književnosti in prevajanja.

<http://www.tau.ac.il/~zshavit/pocl/contents.html> – Poetics of Children's Literature (1986).

<http://www.mladinska.com/fpof> – Frankfurt po Frankfurtu v Cankarjevem domu.

<http://www.ff.uni-lj.si/ucbeniki/mh/litija-catez-2007/index.html> – Slike s Popotovanja iz Litije do Čateža (dolgo se bo nalagala samo prva gasilska slika).

<http://www.jisc.ac.uk/publications/publications/artshumanitiesresearchv1.aspx> – JISC, portal za digitalno humanistiko.

<http://computerphilologie.tu-darmstadt.de/jg06/fanta.html> – Walter Fanta: Die Klagenfurter Ausgabe Robert Musil. Historisch-kritisches Edieren am Computer.

<http://computerphilologie.tu-darmstadt.de/jg07/schmieder.html> – Falko Schmieder: Zur Bedeutung der Computertechnik für die Begriffsgeschichte.

<http://www.ff.uni-lj.si/ucbeniki/mh/galeri86/index.html> – Pred snegom.

<http://slovenistika.mojforum.si/slovenistika.html> – Spletna stran novega slovenističnega foruma, njegova administratorja (vzdevka J. D. Salinger in kenguru) vabita k sodelovanju.

http://sl.wikipedia.org/wiki/Wikipedija:WikiProjekt_Slovenski_mladinski_pisatelji – Projekt slovenske mladinske književnosti (v delu je trenutno 226 gesel) na Wikipediji pod vodstvom Milene Blažič: avtorji, literarni liki, revije, pravljice, prostori, nagrade.

<http://www.sdit.si/dogodki/MB2007/sditMB07.htm> – Dokumenti s posveta Slovenskega društva za jezikovne tehnologije v Mariboru.

http://sl.wikipedia.org/wiki/Wikipedija:WikiProjekt_Slovenski_literarni_zgodovinarji – V okviru projekta Slovenski literarni zgodovinarji so bila v zadnjih tednih v Wikipedijo dodana naslednja gesla: Štefka Bulovec, Silvo Fatur, Emil Tokarž,

Božena Tokarz, Emil Cesar, Ivan Cesar, Jože Čuješ, Mirko Jurak, Janez Dolenc, Darko Dolinar, Jožef Kalasanc Erberg, Vlado Novak, Jože Kastelic, Karol Glazer, Kajetan Gantar, Joža Glonar, Meta Grosman, Marjana Kobe, Alfonz Gspan, Bruno Hartman.

<http://www.ram-verlag.de/> – Klikni Web-Journals in potem No. 15 za kazalo in povzetke zadnje številke revije Glottometrics; cela številka (rusicizmi v nemščini, besedje v živih in izumrlih jezikih in drugi članki s področja kvantitativnega jezikoslovja) stane 5 eur.

<http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/studenti.html> – Študentska sekcija ZD SDS.

<http://www.knjiznisejem.si/index.html> – Vse o knjižnem sejmu (nov.–dec. 2007) in njegovih spremljevalnih prireditvah.

<http://www.arrs.gov.si/sl/razpisi/07/pregled-domaci.asp> – Napoved razpisa za sofinanciranje izdaje znanstvenih monografij v letu 2008.

http://nl.wikipedia.org/wiki/Ivan_Cankar in http://nl.wikipedia.org/wiki/Vladimir_Bartol – Cankar in Bartol v nizozemski Wikipediji, delo nizozemskega študenta na izmenjavi za dodatne kreditne točke; v delu sta še bolgarska Prešeren in Cankar.

<http://www.finance.si/200013?src=pj201207> – Al' prav se piše schengen ali šengen? Vključite se v merjenje pravopisne moči in pameti na Financah. Za zainteresirano ljudstvo je to očitno nazorska dilema: civilizacija proti balkan.

<http://www.arrs.gov.si/sl/infra/monogr/razpisi/07/razp-monogr-08.asp> – Javni razpis za sofinanciranje izdavanja znanstvenih monografij v letu 2008.

<http://www.ff.uni-lj.si/ucbeniki/mh/galeri87/index.html> – Pri Prežihu in še kje.

http://www.ff.uni-lj.si/fakulteta/aktualno/kronika/gregor_kocijan/index.html – Slike s predavanja Gregorja Kocijana 7. januarja 2008.

<http://www.sfb441.uni-tuebingen.de/pos3> – Konferenca *Perspectives on Slavistics III*, Hamburg, 28.–31. 8. 2008.

http://lists.village.virginia.edu/lists_archive/Humanist/v21/0461.html – *ToyChest*, seznam spletno dosegljivih orodij za analizo besedil.

<http://www.ff.uni-lj.si/fakulteta/aktualno/kronika/glušič/index.htm> – Predavanje Helge Glušič Tri srečanja z literaturo (Filozofska fakulteta v Ljubljani 10. 12. 2007, o Cirilu Kosmaču in Vitomilu Zupanu), je z enajstimi triminutnimi video izseki postavljeno na *YouTube*. Do filmčkov se doklikate tako, da v iskalno vrstico na <http://www.youtube.com/> vtipkate Helga Glušič, dosegljivi pa so tudi prek zgoraj navedene strani v fakultetni kroniki in pa iz gesla o Helgi Glušič v slovenski Wikipediji (http://sl.wikipedia.org/wiki/Helga_Glu%C5%A1i%C4%8D).

http://sl.wikipedia.org/wiki/Janez_Zor – Kdo bo prvi dopolnil geslo o njem? Janez Zor je 80-letnico praznoval že pred letom in pol, posnetki s prijetnega praznovanja pa so tukaj šele zdaj. Do njih pridete iz navedenega gesla Wikipedije ali pa tako, da v isalnik na *YouTube* (<http://www.youtube.com/>) vtipkate njegovo ime.

http://pl.wikipedia.org/wiki/Tone_Pav%C4%8Dek – Poljski Tone Pavček. Podobno sta nastala tudi bolgarska Wiki-Cankar in Wiki-Prešeren.

http://sl.wikipedia.org/wiki/Wikipedija:WikiProjekt_Romani – V Wikiprojektu Roman se je odprl prostor za vpisovanje vsebine daljših proznih del (klasikov ali novitet), ki jih študentje prebirate in analizirate v seminarških nalogah. Zakaj ga ne bi izkoristili?

<http://www.youtube.com/watch?v=PIASzoR0LNg> – V strokovni video arhiv lahko vključimo še dvojce spominjanj na Miha Breganta: o mrtvem prijatelju je na spominskem večeru v DSP 13. 12. 2007 najprej pripovedoval Marcel Štefančič (do posnetka se pride na zgoraj navedeni povezavi), potem pa še Bernard Nežmah (v petih kosih, začenši z <http://www.youtube.com/watch?v=fUSW9aE8oDw>, do naslednjih izsekov se pride v rubriki *Related videos*).

http://cs.wikipedia.org/wiki/Ivan_Cankar – Češki Cankar.

http://pl.wikipedia.org/wiki/France_Pre%C5%A1eren – Poljski Prešeren.

http://pl.wikipedia.org/wiki/Ivan_Cankar – Poljski Cankar.

http://pl.wikipedia.org/wiki/Vladimir_Bartol – Poljski Bartol.

<http://sl.wikipedia.org/wiki/Jur%C4%8Di%C4%8D> – Poljski Jurčič.

http://cs.wikipedia.org/wiki/France_Pre%C5%A1eren – Češki Prešeren.

http://de.wikipedia.org/wiki/Hieronymus_Megiser – Megiser očitno zanima bolj Nemce in Poljake kot Slovence, saj o njem lahko beremo za zdaj le v nemški in poljski Wikipediji. Kdo ga postavi še v slovensko (kar tako, mimo projektov, brez honorarja, iz golega veselja in strokovne ljubezni)?

http://wac.colostate.edu/books/bazerman_shaping/ – Charles Bazerman, *Shaping Written Knowledge: The Genre and Activity of the Experimental Article in Science* (zgodovina in značaj eksperimentalnih znanstvenih člankov; cela knjiga iz 1988 v pdf-obliki).

<http://www.zrss.si/Default.asp?a=1&id=788> – Razpis ZRSS za CT. — Tale kup povezav je priskrbel *Miran Hladnik*.

<http://io.uwinnipeg.ca/~nodelman/resources/index.htm> – Perry Nodelman, *The Pleasures of Children's Literature*.

<http://ccl.uwinnipeg.ca/issues/332.shtml> – Jesenska številka 2007 *CCL/LCJ*, kanadske revije za mladinsko književnost. — Povezavi je posredovala **Milena Mileva Blažić** <milena.blazic@guest.arnes.si>.

<http://dikul.uni-lj.si/> – Nova velika pridobitev za uporabnike knjižnic ljubljanske Univerze je portal *DiKUL* z združevalnim iskalnikom *Metalib*, ki deluje na 1500 univerzitetnih in znanstvenih knjižnicah na svetu. Portal *DiKUL* med drugim omogoča dostop do vseh naročniških informacijskih virov UL na enem mestu, iskanje po več informacijskih virih hkrati in povezave na celotna besedila člankov, knjig, visokošolskih in drugih del UL, dostopnih seveda v elektronski obliki. Več o portalu na <http://www.uni-lj.si/knjiznice/dikul.aspx>. — **Milan Lovenjak** <Milan.Lovenjak@ff.uni-lj.si>

<http://www.ff.uni-lj.si/fakulteta/aktualno/kronika/kliping/podoba.htm> – Učitelji FF v medijih, tudi nekaj slovenističnih.

http://videlectures.net/ff07_ljubljana/ – Videoposnetki predavanj na FF, med njimi je tudi precej slovenističnih in pa predavanje Umberta Eca 4. decembra 2007 v CD.

http://www.ff.uni-lj.si/fakulteta/aktualno/kronika/umberto_eco_2007/index.html – Predavanje Umberta Eca 4. decembra 2007 v CD.

http://www.ff.uni-lj.si/fakulteta/aktualno/kronika/umberto_eco_na_univerzi/index.html – Umberto Eco na Univerzi. Videoposnetek njegovega predavanja je na voljo še v tehle medijih:

<http://www.rtv slo.si/media.php?id=9184616&mt=wm&mq=hi&wm=true&rm=true> in <http://www.videodnevnik.tv/?showid=572c6962dc2a91d24f7f6422aed5a2fd>.

<http://webapp5.rz.uni-hamburg.de/SLOWENISCH-LERNEN/> – Na Inštitutu za slavistiko Univerze v Hamburgu izdelujejo spletni tečaj za učenje slovenščine za nemško govoreče.

http://www.ff.uni-lj.si/fakulteta/aktualno/kronika/meni_kronika.htm – *Kronika FF*, ki jo ureja Matjaž Rebolj. — Te *ff-jevsko* obarvane povezave je posredoval **Matjaž Rebolj** <matjaz.rebolj@ff.uni-lj.si>

